

Vlaamse Gazet

HET LAATSTE NIEUWS

Beheer en Redactie: P. B. BAUYENS Roodestraat, 44

Voornaamste medewerkers: Lodo Baekelmans, Jan Bruylants, Mr Arth. Cornette, Vict. De Meyere, Ant. Moortgat, Ary Delen.

Het best ingelicht en meest verspreid ochtendblad van België. - Verschijnt 7 maal per week

AANKONDIGINGEN: Tweede blad 2.00, Derde 0.5, Vierde 0.3 of volgens overeenkomst. Doodsbericht 5.00. Voor alle annonces zich te wenden: Bureau Roodestraat, 44

De brief van Kardinaal Mercier

Just voor het ter perse gaan, ontvangen wij vanwege het Gouvernement-Generaal van België de volgende nota: Zijne Eminentie de Aartsbisschop van Mechelen, Monseigneur Mercier, heeft met Kerstmis, volgens aloud gebruik aan de getrouwen van zijn bisdom een herderlijken brief gericht waarin ten deele de gebeurtenissen der laatste maanden behandeld werden.

De buitenlandsche pers heeft hiervan onjuiste verslagen in de wereld gezonden. Zoo werd o.a. beweerd, dat tengevolge van den herderlijken brief, de Kardinaal in zijn paleis te Mechelen door Duitse officieren zou gesequestreerd zijn, en zelfs dat hij aangehouden was.

Reeds heeft de Gouverneur-Generaal officieel doen verklaren dat deze geruchten van allen grond ontbloot zijn. Hij heeft er nooit aan gedacht de vrijheid van den prins der kerk in de uitoefening zijner kerkelijke functies te belemmeren.

Nochtans hield de brief passages in die voor het Duitse Rijk kwetsend waren, en aldus was het voor het Gouvernement onmogelijk onverschillig aan

Eerbied voor 's lands wetten

Het zal weldra vier weken geleden zijn dat ik, onder bovenstaanden titel, in dit blad een artikel liet verschijnen om met den haar verschuldigen eerbied bij de overheden aan te dringen opdat zij bij het bestraffen van hare ondergeschikten wegens afwezigheid op hunnen dienst na het bombardement, zich zouden gedragen naar de wetten, waardoor de straffen worden geregeld.

Ik heb tot mijn spijt vernomen dat dit artikel bij sommige overheidspersonen niet zoo welwillend is onthaald geworden als ik verhoopt had, en ik ben verplicht geweest meer dan eens, als ik de eer had met leden van onzen gemeenteraad er over te spreken, mijne meening te verdedigen.

Eerst en vooral heb ik moeten antwoorden op het verwijt dat ik, altijd en ondanks alles, beambten of werklieden van de openbare besturen wil verdedigen. Dit verwijt is natuurlijk ongegrond, daar ik mij nooit zoo heb uitgelaten dat zou kunnen verondersteld worden dat ik behooren zou tot degenen die de plichten van de aan de openbare besturen ondergeschikte beambten en werklieden zou willen ontkennen, om alleen hunne rechten staande te houden. Ik aarzel niet te verklaren dat de openbare besturen gansch hun gezag over hunne beambten en werklieden moeten kunnen uitoefenen en ik zal mij wel wachten op te treden voor gestraften, die schuldig worden erkend en volgens de voorschriften van de wetten werden geoordeeld. Maar wanneer ik, na een onpartijdig onderzoek, tot de overtuiging ben gekomen dat de getroffen en op eene onrechtvaardige of onwettelijke wijze werden gestraft, veroorloof ik mij ze te verdedigen tegen wie ook.

Ik heb tevens moeten hooren dat, in de tegenwoordige omstandigheden, het niet mogelijk is aan de overheden de wetten in acht te nemen en dat zij wel genoodzaakt zijn op eigen gezag te handelen, zonder de vereischte goedkeuringen in te roepen. Ik neem evenwel deze verantwoordelijkheid niet aan, daar ondanks alles, toch de gemeenteraad bijeenkomt en beraadslaagt en ik niet gehoord heb dat de Bestendige Deputatie van den Provincieraad heeft opgehouden te bestaan. Maar zelfs indien de vergaderingen van die besturende lichamen geen plaats konden hebben, zou dit nog geen reden wezen om de eenvoudigste wettelijke vormen uit het oog te verliezen en, bij voorbeeld, goed te keuren dat tal van beambten en werklieden zijn gestraft geworden, zonder dat zij voorafgaandelijk werden gehoord en een proces-verbaal van hunne verklaringen is kunnen opgemaakt worden.

Zoo hebben, onder meer, de opperspreker, de twee hoofdwerktuigkundigen, de werktuigkundige en de schrijnwerker van de brandweer te vergeefs gepoogd voor de onderzoekskommissie te verschijnen. Zij zijn veroordeeld geworden op eene onwettelijke wijze en ik daag wie ook uit dit te logenstraffen.

Wanneer mij de vernedering van straf reeds toegestaan aan den luitenant en den onderluitenant werd medegedeeld, dacht ik dat de overheden logischerwijze ook voor de andere leden van de brandweer in evenredigheid de toegediende straffen zouden hebben verzacht. Ik had des te meer reden om dit te verwachten daar de brandweer nu onder het toezicht staat van den achtbaren heer schepen Cools, gekozen door eene partij, die verklaart de natuurlijke verdedigster te zijn van de kleinen. Ik steunde mij overigens op de verklaring voorkomende in de beraadslaging van het Kollege van 22 November, volgens welke de officieren die schuld waren van de vlucht, en op de openhartige bekentenis van den luitenant dat hij bij vergissing het order van den bevelhebber, waarbij de brandweer niet meer mocht buiten komen, als eene ontbinding derzelfde had beschouwd. En als in die voorwaarden de luitenant en de onderluitenant tegen wie eerst eene afstelling was uitgesproken, die straf tot drie maanden opschorsing hadden zien verminderen, mocht toch wel in dezelfde mate toegevendheid van overheidswege voor de ondergeschikten worden verwacht. Welnu, ik ben in mijne verwachting en mijne hoop teleurgesteld geworden.

De kleinen zullen, in evenredigheid, zwaarder moeten boeten dan de grootten, tenzij.

Wel is de straf opgelegd aan den opperspreker, de twee hoofdwerktuigkundigen, den werktuigkundige en den schrijnwerker verminderd geworden, doch enkel met eene halve maand. Zij hadden eene opschorsing van drie maanden en hiertegen konden zij nog bij de hogere overheid in beroep gaan, terwijl zij nu met de twee en half maanden opschorsing, die hun overblijven, alle recht om eene herziening van hun straf te bekomen, zullen moeten verbeuren.

Volgens artikel 1 der wet van 30 Juli 1903, is het toegelaten aan den gemeenteraad de gemeentebedienden naar believen te schorsen voor een minderen termijn dan drie maanden en moet hij slechts aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie de schorsingen onderwerpen welke dezen duur bereiken of te boven gaan.

Hoe het met de korporals en de gewone brandwachten zal afloopen, weet ik niet, maar daar zij nog lager staan, vrees ik dat aan de tegenover hen uitgesproken straf hoegenaamd geene verzachting zal worden gebracht.

Dit alles is te betreuren, daar de meeste van den ergst gestraften zich moedig van hun plicht hebben gekwetend tijdens het bombardement, bij het blusschen,

Over Modern Fransch Geschut

In een vorig artikel over «Oudere en Moderne Artillerie» (dat verkeerdelijk A. D. getekend was), heb ik over het Fransche geschut gesproken tot op het oogenblik dat de kanonnen «van 90», van kolonel De Bange door die «van 75» vervangen werden (1897). Met dit kanon bezit Frankrijk een echt merkwaardig oorlogstuig. Ook in 1905, toen Z.M. Aton XIII van Spanje de schietoefeningen van het zesde legerkorps op het «Camp de Châlons» bijwoonde, vergeerde hij zijne bewondering niet voor de uitwerkselen dat eene batterij van zulke kanonnen teweegbracht.

Op het oogenblik bezit Frankrijk meer dan twee duizend zulke stukken en de andere landen hebben allen opvolgentlijk het snelvuur-kanon aangenomen, na den veldslag van China, waar de «75 m/m.» zich bijzonder onderscheiden had, door zijn weerstandsvermogen.

Het is van toen af dat de Duitsche «77 m/m.» tot een snelvuurkanon herschapen werd, volgens het Fransche systeem.

Niet alleenlijk Duitschland, maar ook Rusland, Engeland, Oostenrijk, Italië, België en Zwitserland, hebben achtereenvolgens het snelvuur-geschut aangenomen.

Het Oostenrijk-Hongaarsch leger bezit het kanon «van 76»; Italië heeft het oude model van 87 m/m. laten vervangen en dit vervangen door een van 75 m/m.; het Zwitsersche geschut — zoo zeer geschat om zijne juistheid — heeft insgelijks een stuk van 75 m/m. dat een obus van 6 kg. 850 of een shrapnell van hetzelfde gewicht en 210 kogels bevatte, afschieten kan.

Het kanon «van 75», zoo genaamd omdat zijn stalen vuurmond, 75 millimeter middellijn heeft, kan 20 tot 24 projektielen in één minuut uitbraken, wanneer het vroegere kanon De Bange, in hetzelfde tijdsbestek, slechts twee of drie schoten lossen kon.

Bekwame ingenieurs hebben uitgerekend dat, in een halve-minuut, eene batterij bestaande uit 4 stuks van 75, op den vijand 12,000 ballen kunnen werpen, wanneer men shrapnells gebruikt, en zoo van 70 tot 80 ten honderd der manschappen verdeelt die zich in het schietpark bevinden.

Hoe is men er in gelukt een zoo wonderbare snelheid in het afvuren te bekomen?

In de oudere modellen kreeg het kanon, bij elke ontlading, een hevige terugschok die de te aanmerkelijk was naarmate de lading versterkt en vergroot werd. Als gevolg daarvan, moest men telkenmale opnieuw richten, pointeren, en zoo een kostelijken tijd verliezen. Met het kanon «van 75» is deze terug-schok verdwenen. Door een stevig mechanisme is men er in gelukt de stalen buis die het projektiel ontvangt, alleen te doen verplaatsen na het schot. Het affuut blijft zoo gansch onbeweeglijk. De terugsprong die zich vroeger aan het affuut overbracht, doet zich maar alleen nog aan het kanon zelve gevoelen. Dit glijdt naar achter, maar is bijna oogenblikkelijk teruggebracht in zijn eersten toestand door de zoogenaamde

KRONIJK VAN DEN DAG

GEEF AAN CESAR... — Geen beschouwingen, maar het puntje op de i. Tusschen de personen die de plichtigheid in Onze-Lieve-vrouwekerk (toewijding aan het Heilig Hart) bijwoonden, noemde het «Handelsblad» Mevr. G. Koyers, echtgenoot van den geachten voorspreeker vooroorlog.

M. Koyers verwittigde onzen confrater dat niet een vergissing in 't spel was, maar een terechtwijzing, achterwege bleef acht onze voorspreeker vooroorlog niet gepast uit langs dezen weg te verklaren.

BEGRAVENISPLECHTIGHEID VAN DEN KUNSTSCHILDER PIET VAN DER OUDERA... — Vrijdag had de begravenis plaats van den Antwerpschen kunstschilder Piet Van der Oudera. Eene taarke menigte was bij deze droeve plichtigheid aanwezig, waaronder M.M. baron van de werve en van Schilde, gouverneur, baron Cogels, eere-gouverneur, van den Broeck, oud-voorspreeker vooroorlog, Adolfs Hendrickx, voorspreeker vooroorlog, Van Kerckhoven-Donnez, Cuperus, Ruwert Meis, gemeentesecretaris, Van Mechelen, staatsbouwmeester, en het leeraarskorps der Koninklijke Academie van Schoone Kunsten.

BETALING DER DUITSCHE OPEISCHINGEN. — Het is nu een afdaan telt, dat van af 15 dezer, de Duitse overheid alle opeischingen voor het leger en wat daarmee in betrekking staat, zelf zullen doen plaats hebben en met komptant geld zullen afbetalen.

Zulks zal groot genoeg doen aan de belanghebbenden en ook aan het stadsbestuur, dat van af het begin der bezetting voor groote moeilijkheden gestaan heeft, om al het noodige te bezorgen dat de Duitschers gedurig rekwiereerden.

HET WISSELEN VAN BELGISCH GELD IN NEDERLAND. — Er wordt ons gemeld: Ten einde het wisselen van Belgisch geld te vergemakkelijken en misbruiken te voorkomen, is bepaald, in overeenstemming met de Nederlandsche Bank, welke voorkomendheid het mogelijk maakt Belgisch geld tegen een hoogen wisselkoers in te wisselen, dat van 12 dezer al de uitgewekenen, die zich aanmelden om hun Belgisch geld in te wisselen tegen Hollandsch geld, voorzien moeten zijn van een voorgescreven identiteitskaart.

Deze kaart zal kosteloos worden verstrekt door bemiddeling van de «Union Belge» die elken Maandag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag van 10 tot 12 en van 2 tot 5 uur in 't Beursgebouw «Frein hydro-pneumatique» waar de lucht de rol speelt eener veer.

Het kanon, zich niet meer bewegend, kan bal op bal afschieten, zonder onderbrekingen, dan eene tusschenpoos van 2 of 3 sekonden, tijd die men besteden moet tot het laden van het kanon.

Elke kogel weegt 7 kgr. 200 en bereikt eene snelheid van 530 meter per seconde.

Vijf soldaten per stuk zijn genoeg om den kogelstorm te doen losbreken de «kardoeshauder», die, op de knieën voor den kruittwagen, de projektielen wegneemt en ze den «lader» overhandigt. De «shutter» die zich bevindt achter het stalen schild, op eene kleine zitplaats, opent en sluit de kulas en steekt het vuur aan. Links regelt den «stukrichter» het schot, in lengte en in hoogte. Een kort bevel van den officier, een paar sekonden en, fluitend, in eene wolk van rook, verlicht of vane gensters, sist de kogel voorbij.

Kan men zich wel goed voorstellen wat het artillerie-tweegevecht kan worden als men weet dat de 2000 «vijf- en zeventigers» 40,000 schoten per minuut of 2,400,000 per uur, lossen kunnen.

Het veldgeschut dondert niet alleen op het slagveld. Naast de gemakkelijk bewegbare «75 m/m.» staan de reusachtige mortieren van 220 en vooral die van 270 m/m., 20,000 kgr. wegend en, die op 9 km., afstand, een obus werpen kan van 145 kgr. en niet minder dan 43 kilogr. melinite bevat.

Hoelang zal een fort weerstand bieden wanneer het aangevallen wordt door eene batterij zwaar «Rimailho-kanonnen» korte, van 155 m/m. (zoo genaamd naar den uitvinder kommandant Rimailho); door lange belegeringsstukken van 95, 120, 165, 220; (gegroefde) mortieren van 220, 270 van Fransch geschut?

De aangevallen forten zullen vast niet veel langer stand houden dan de

te Amsterdam (ingang Oudebrugsteeg) zetelt.

Belanghebbenden worden er op opmerkzaam gemaakt, dat op hun identiteitskaart een foto moet zijn aangebracht. Zij dien zich dus te voorzien van een gelijkend portret.

Bij wijze van overgangsmaatregel zal het geoorloofd zijn, in tegenwoordigheid van de leden der commissie, welk speciaal door de «Union Belge» wordt benoemd, het portret af te nemen van de identiteitskaart, waarvan de belanghebbenden op het oogenblik zijn voorzien.

Het wisselen zal worden geweigerd aan alle personen, die niet van de voorgescreven kaart zijn voorzien.

VERKEER. — Sinds eergisteren is het verkeer in de Beddenstraat hersteld. De weinige neringdoenaren, waarvan de huizen nog gespaard gebleven zijn, zullen zulks met groot genoegen vernemen.

DAGBLADEN VERBODEN TE GENT. — Volgende bekendmakingen in onze stad aangeplakt: Alle genustreerde Nederlandsche tijdschriften, zooals het «Panorama», «Het Leven», enz., worden van af 6 Januari voor het gebied der Etappe verboden. Zij mogen noch in den boekhandel verkocht noch uitgesteld worden, noch aan de grens worden doorgelezen en moeten van af 5 Januari overal in openbare verkoopsgelegenheden in beslag genomen worden.

Van af 7 dezer zijn in 't Etappengebied nog slechts deze belgische dagbladen tot den verkoop en den handel toegelaten, die hier gecensureerd worden.

HULDE AAN UITSTEKENDE ANTWERPENAREN. — Het kollege van burgemeester en schepenen heeft besloten, namens de Stad Antwerpen een krans te doen neerleggen bij het graf van M. Corty, Voorzitter der Koopnadelkamer, en bij dat van den heer P. Van der Ouderaa, den gekenden kunstschilder.

DE BELGISCHE VLUCHTELINGEN IN HOLLAND. — Aan de Parijsche dagbladen schrijft de Nederlandsche gezant te Parijs, dat het getal Belgische vluchtelingen in Holland op een gegeven oogenblik 1,200,000 menschen bedroeg terwijl Nederland terzelfder tijd nog voor den onderhoud van zijn leger — ongeveer 350,000 man — moest zorgen.

En er zijn menschen die klagen dat ze niet goed gevangen zijn in Holland, en daarover zeer verwonderd waren?

ouze, op wier koepels de reusachtigste projektielen der Duitse 300, 320, 380, 420 m/m. gericht werden...

Voor het verdedigen der kust zijn vooral opgesteld kanonnen van 160, 190, 270, 320 en 240, het granaatkanon van 220. Dit laatste weegt 14,000 kgr. en kan met een lading van 38 kgr. van poeder S. P. een houthutser van 152 kgr. afschieten.

Op de Fransche oorlogsschepen worden vooral gebruikt: de 16 cm., 32 cm. (43,000 kgr. wegend; gewicht van de obus: 345 kgr.; snelheid: 550 m.); 42 cm. (75,800 kgr.; kan met eene lading van 274 kgr. een obus van 780 kgr. uitwerpen; snelheid 530 m.). Dergelijk projektiel kan eene plaat van 850 m/m. dikte doorboren.

Buiten bovengemelde kanonnen dienen nog vermeld: het kanon «Nordenfeldt», van 47 m/m., 218 kgr. wegend, dat een obus uitbraken kan van 150 kgr., met eene snelheid van 630 m. en 32 schoten per minuut; het revolverkanon Hotchkiss, van dezelfde middellijn, 223 kgr. wegend; de bergkanonnen van 80 m/m.; de mitrailleurs (systeem de Reffye, gebruikt in den oorlog van 1870-71 en zoo genaamd naar Generaal de Reffye die ook het kanon van 7 (85 m/m.) en dat 620 kgr. weegt, uitvond); systeem Montigny, Colt, Gatling, Gardner, Nordenfeldt, Hotchkiss, Maxim, die van 500 tot 600 kogels per minuut uitwerpen.

Het kader van dit artikel laat mij niet toe in verschillende bijzonderheden te treden die stellig nog onderhoudend zouden zijn. Met over beschrevende feiten heen te glijden zijn bovenstaande beschouwingen vast onvolledig, maar de lezer zal zich toch een klein denkbild kunnen vormen met welke moderne geschutstukken — waarvan de voornaamste bondig zijn besproken geworden — Frankrijk zich in den tegenwoordigen krijg met zijn erfvijand meten kan.

A. V. D.

Oorlogstelegrammen

De gevechten in Frankrijk en België.

OFFICIELE FRANSCHE MEDEDEELINGEN

Parijs, 6 Januari. (Reuter). — Officiële kennisgeving van dezen middag, 8 uur:

De vijand heeft zonder bijval twee aanvallen ondernomen in de duinstreek ten zuid-oosten van St. Joris.

Ten noord-westen van Reims zijn onze troepen een 100-tal meters opgeschoten.

In Argonne hebben wij in het bosch van Grune 300 meters loopgraaf heronnen.

Bij de ravijn van Courte Chausse hebben wij Duitsche loopgraven in de lucht laten vliegen.

Van Argonne tot de Vogezen blijven slecht weer, mist en modder de krijgsverrichtingen bemoeilijken. In het bosch Le Prétre, bij Pont à Mousson, zijn wij terrein blijven winnen.

In de streek van 1 hann hebben wij, ondanks het hevige vijandelijke geschutvuur, het den vorigen dag door ons gewonnen terrein behouden, zoowel te Steinbach als in de loopgraven ten zuid-oosten en zuid-westen van dat dorp.

De vijand heeft een zijner oude loopgraven op de oostelijke helling van 425, welks top in onze handen is gebleven, heronnen.

In Argonne, bij het ravijn van Courte Chausse, waar wij door een mijn Duitsche loopgraven in de lucht hebben doen vliegen, heeft het Italiaansche regiment, aangevoerd door luitenant-kolonel Garibaldi, een krachtigen aanval gedaan op de Bres, door de ontploffing geslagen.

Constantin Garibaldi, adjudant en broer van luitenant-kolonel Garibaldi, is tijdens dien aanval gesneuveld.

Paarijs, 6 Januari. (Reuter). — Officiële mededeeling van 11 u. 's avonds. Vrij levendige beschieting met geschut heeft plaats gehad in de streek van Zillebeke.

Onze positie in Argonne is gehandhaafd.

Wij maakten kleine vorderingen bij Altkirch.

OFFICIELE DUITSCHE MEDEDEELING

Berlijn, 7 Januari. (Wolff). — Ambtelijk uit het grootte Hoofdkwartier:

De aanhoudende regen maakt de bodem van Vlaanderen meer en meer modderig, zoodat onze operaties sterk ver hinderd worden.

Heden nacht beproefden de Franschen ons bij Reims een loopgraaf te ontfutselen. Door een daarop uitgevoerde tegenaanval werden zij terug naar hunne stellingen gedreven en verloren vijftig gevangenen.

In het midden en in het oostelijk gedeelte der Argonnen maakten onze troepen weder vooruitgang.

Een nachtelijke Fransche aanval aan het bruggenhoofd ten zuiden van Didolshausen (Vogezen) werd afgeslagen.

Herhaaldelijke aanvallen der Franschen op de hoogten ten Westen van Sunheim werden door ons vuur verijdeld.

Wij namen twee officieren en honderd man gevangen. Voor de streek Ober-Burnhaupt werd nog gevochten.

AAN DE BELGISCHE KUST

Londen, 7 Januari. (Reuter). — Aan de "Times" werd dd. gisteren uit Vlaanderen geseind:

Drie Zeppelins zijn hedenmoigen aan de kust tusschen Calais en Grevelingen gerapporteerd.

Dit bericht wordt aannemelijker door de bezoeken van Duitsche vliegers, overdag aan Duinkerken gebracht. Deze bezoekers, die, met een uitzondering, geen bommen wierpen, kunnen verkenners zijn geweest, die zijn uitgezonden om de luchtschepen op de terugreis te vergezellen of om verslag te doen. Vijf malen kwamen de vliegers in 't gezicht, doch zij verschenen niet altijd boven het midden van de stad.

Eens zijn de granaten van de tegen luchtvaartuigen bestemde kanonnen te Firming binnen 50 voet afstand van hun doel ontploft en werd een evenwichtstoel gesloofd, zoodat de Duitser zich niet met den wind mede in veiligheid bracht.

Twee malen stegen er vliegers van de bondgenooten op. Eerst commandant Samson en daarna een Fransman.

Een der Duitsche vliegers liet twee bommen vallen in de voorsteden, doch hij richtte geen schade aan. Wegens de groote verliezen aan menschenlevens bij het laatste bezoek der Duitschers aan de burgemeester een proclamatie uitgevaardigd, waarin de inwoners werden gewaarschuwd dekking te zoeken, zoodra een vijandelijke vliegtuig gerapporteerd werd.

Op den toren werd nu als signaal voor de bevolking een blauwvleug vlag geheven en de straten werden spoedig verlaten.

De sterkte der Engelsche vloot aan onze kust

Volgens mededeelingen van den berichtgever van de "Times", bestond de vloot, die de Belgische kust beschoot, uit 2 slagschepen, 3 monitors, 1 kruiser, meerdere kanonneerboten. Bij de vloot bevonden zich ook een Fransche torpedojager en een kanonneerboot.

AAN DE YSER

Een bijzonder Fransche correspondent schrijft van het front:

Tijdens de vreeselijke gevechten aan de Yser had ons volk niet alleen den vijand te bestrijden en onverzettelijk den regen van bommen te trotseeren, welke zonder verpozing door de Duitsche batterijen op hen werden losgespuwd. Dat was slechts een gedeelte der moeilijke-

den die zij overwonnen met eenen moed, die de bewondering nimmer oversten uitlokke. Zij moesten tevens ook de dorst, het water, de koude, de slaap overwinnen.

Onder de bommenvallen, die de onmiddellijke omgeving der loopgraven oorploegden, was de bevoorrading nagenoeg onmogelijk geworden. De dorst ook kwelde dikwijls onze mannen: drinkwater ontbrak. Men moest het verre gaan halen.

's Nachts werden zij door de koude bevangen en zij konden hunne verstijfde vingers enkel verwarmen aan den loepnummer geweren, door het schieten warm geworden. Meer dan veertien dagen lang moesten zij met hunne versleten laarzen, die het water doorlieten, tot aan de knieën in 't water. En dat was nog niet alles: de slaap was hun verboden!

Om te voorzien in de onvoldoende van het aantal moesten zij zich vernieuwen, overal te gelijk zijn, altijd het geaard naar den vijand gekeerd en dat een enkel door achteruit te trekken, dank aan een wonderbare inspanning van den wil, die de grenzen van het menscheijke weerstandvermogen bereikte.

En deze haareklijke wil wisten zij door te drijven, hoewel de dood met groeten zwaaie in hunne rangen maalde, en er dagelijks 1500 man vielen, gedood of gewetst door de Duitsche kogels of houthuizen!

Men stelle zich goed voor dat onze jappere soldaten — vooral ons kransvolk — dezen hardnekkigen strijd op de Yser begonnen, na reeds twee-en-halve maanden onophoudelijke gestreden te hebben, toen zij alle nagenoeg in lompen geduuld waren, uitgeput door lange tochten, oen de diensten van de achterhoede, plotseeling van Antwerpen naar Frankrijk overgeplaatst, eene onvermijdelijke onderbreking van verscheidene dagen ondergingen; terwijl de vijand, met welken zij den strijd aangingen, over talloze Russische troepen beschikte! De beloofde vlij bleef uit; men hield toch vol. De nuntie begon te ontbreken: dan maar net de bajonet gevochten!

Eindelijk kwamen de Fransche versterkingen maar op dat oogeblik verduubeld van de Duitschers hunne pogingen en nog kon er geen kwestie zijn van rust.

Nog moest er eene inspanning gedaan worden. De Duitschers geraakten tot Ramskapelle. 't Was op dat oogeblik dat de overstroming tot stand kwam: 'eredigingsmiddel verschuldigd aan het gelukkig initiatief van een officier van het Belgisch hoofdkwartier. Het water verspreide zich overal en hield de Duitschers voor goed tegen. Het water volk het werk der bajonetten, der geweren en der kanons; het versterkt de uitlagen, bekomen door de heldhaftige offering van zoovele levens.

IN DE ELZAS

De oorlogscorrespondent van de Deutsche Tageszeitung schrijft dd. 3 Januari over de valse geruchten van 'verwoestingen', die 'in den Elzas' in omloop zijn:

Volgens de verhalen zou heel Mülhausen een puinhoop zijn. Alleen van de Bazelerstraat zou nog iets overeind staan. Men heeft deze verhalen zelfs in Straatsburg geloofd, dat toch niet ver van de industriële hoofdstad van Elzas ligt. In werkelijkheid kan men lang door Mülhausen loopen voor men een spoor ziet van de gevechten. Alleen in de Bazelerstraat, juist dus in die straat, die het meest gespaard zou zijn, vindt men nog een aantal herinneringen aan het gevecht, dat de aftrekkende Franschen hebben geleverd.

Op het eigenlijke slagveld, zoo vertelt hij verder, wordt men er bij iederen voetstap aan herinnerd, dat in een gewelddig, bloedigen strijd de Fransche troepen teruggeworpen moesten worden.

In plaats van Elzas terug te winnen, hebben de Franschen slechts bereikt, dat een gedeelte van het land verwoest is. Dornach, Reinichen, Burtzweiler, Napoleonsinsel — uitgezande huizen, granaat- en machingewergraten in de muur, stations, kerken, fabrieken en de mooie, oude huizen vernield. In Burtzweiler zijn heele reeksen straten afgebrand. Hier heeft men tegen Franschen moeten vechten, die uit de huizen schoten.

De strijd tusschen Duitschers-Oostenrijkers en Russen

OFFICIELE RUSSISCHE MEDEDEELING

Vorderingen in Boekowina

Petrogrado, 6 Januari. (Reuter). — Officiële mededeeling van den generelen staf:

Onze troepen hebben op 5 dezer een plotselinge aanval gedaan op het dorp Rosrova, bij Mlaw.

Op de overige gedeelten van het front is geen verandering van beteekenis ingetreden.

Ons offensief in de Boekowina blijft vorderingen maken. Wij hebben er vier punten bezet.

OFFICIELE OOSTERRIJKSCHE MEDEDEELING

De Russische vorderingen in Boekowina bevestigd

Weenen, 7 Januari. (W. T. B.). — Dezen namiddag wordt officieel gemeld: Aan het Hongaarsche-Galicische front heerscht rust. In de hooger gelegen gebieden is lichte vorst en sneeuwval ingetreden. Aan het Dunajec en in Russisch-Polen hadden hier en daar kanongeweren plaats. De in het Karpathen-voorland en in de Zuidelijke Bukowina vooruitgeschoven veiligheidsstroepen, moesten wegens grotere vijandelijke troepenmacht dicht bij de hoofdpassen achteruitgebracht worden.

DOOD VAN GENERAAL SAWITSCH

Basel, 8 Januari. (W. T. B.). — Volgens de "Baseler Nachrichten" is in de gevechten bij Sochatschew generaal Sawitsch, lid van den oppersten krijgsraad, gevallen.

TEN RUSSISCHE VLEGTUIGEN VERLOREN

Volgens de "Russkoje Slowo" zijn in de gevechten bij Lodz en Lowitsch tien Russische vliegtuigen verloren gegaan.

OFFICIELE DUITSCHE MEDEDEELING

Berlijn, 8 Januari. (Wolff). — Ambtelijk uit het grootte Hoofdkwartier:

In het Oosten heerschte ongunstig weder. Aan de O. Prussische grenzen en in Noordelijk Polen veranderde zich niets.

Oostelijk van de Rawka maakt ons offensief vorderingen. 1600 Russen werden gevangen genomen. Op den Oostelijken oever der Pilica vinden slechts artilleriegevechten plaats.

DE VERDEDELING VAN WARSCHAU

De strijd om Sochaczew toont duidelijk welk gewicht de Duitschers hechten aan het veroveren van Warschau.

Van Hindenburg heeft ten einde de Russische hoofdstad in te nemen, 14 legerkorpsen op den linkerover der Weichsel, waarbij nog 6 tot 7 legerkorpsen die van het westelijk front kwamen, werden gevoegd.

Alleen op een lijn van 10 kilometers stonden vijf Duitsche legerkorpsen opgehoofd met 150 kanonnen, het waar geschut nog niet medegerekend.

De Duitschers strekten dag en 's nachts in het bijzonder. Soms herhaalden zij bijna op éénen nacht hunnen aanval.

Naauwelijks was een stormloop gemeend, of nieuwe troepen stormden over de lijken heen, en op dien ijsselijken bodem kwam het tot vreeselijke lijf-aan-lijfkampen. De Duitsche officieren waken hunne mannen tot den zegen aan. Men kan zich nauwelijks een denkbeeld vormen van den vreeselijken aanblik der strijders, die in gesloten rangen onder de verbindende stralen der lichtschijnen voortdrongen. Met wijdopen-gesparde oogen, wilde blikken, stortten zij zich, muziek aan 't nood in 't vuur der verschrikkelijke Russische machiegeweren.

De Russen hebben nu stoomschepen bewapend die op den Weichsel goed werk verrichten en de Duitschers tel naderen in het bezetten der kleine eilanden aan de monding der Bzura gelegen. De Duitschers toonen uiterst veel bedrijvigheid aan de Rawka. Over den elfen, 30/40 m. breedte stroomt vindt een voortdurend duel tusschen alle soorten geschut plaats.

Ar komen in de Russische loopgraven zulke groote bommen terecht, dat men gelooven zou, dat er 42 cm. kanonnen in 't spel zijn. De Duitschers vuren ook een nieuw soort geschut van uit hunne loopgraven. De Russische officieren noemen deze "Luchtörpedos". Het zijn bommen met lonten, die enkel op eenige aonderden meters verre ontploffen. De Russen gebruiken vele handgranaten.

IN POLEN

Het bericht van het grootte Duitsche hoofdkwartier dat in ons Ochtenblad van gisteren is opgenomen, behoeft nog eenige toelichting, die wij aanvankelijk niet konden geven, aangezien de plaatsen gevecht waren overgeseind.

In dat bericht meldden de Duitschers dat hun aanvallen ten Oosten van de Bzura bij de Linie Kozlow-Biskupi en ten Zuiden daarvan voortgang hadden en dat hun troepen ten Oosten van de Rawka over Humin en de heuvels ten Noorden daarvan waren overgerekend.

Dit Humin ligt op een punt 18 K.M. ten Westen van Lowicz en 13 K.M. ten Zuiden van Sachazew, de plaatsen Bopoupi en Kozlow liggen rechtstreeks ten Noorden van Humin.

De rivier de Rawka maakt met den benedenloop van de Bzura een stompen hoek naar het Westen. Boven besproken Duitsch bericht komt nu hierop neer, dat het driehoekig terrein, waarvan de westelijke punt ligt bij de samenvloeiing van Rawka en Bzura, in Duitsche handen is.

Het gevechtsfront volgt dus nu, van het Noorden naar het Zuiden eerst den benedenloop van de Bzura tot Sochaczew. Verder volgt het front deze rivier niet, maar loopt van Sochaczew af rechtstreeks naar het Zuiden tot het weer de Rawka ontmoet.

Het laatste bericht uit het Duitsche hoofdkwartier zegt, letterlijk vertaald:

Ten Westen van den Weichsel braken onze troepen na de vermeerstering van verscheidene steunpunten des vijands tot de terreinscheiding van de Sucha.

De Sacha behoort mede in het stroomgebied van de Bzura. Bedriegen ons de kaarten niet, dan heeft het Russische front thans ten Zuiden van Sochaczew een indeuking.

De vijandelijkheden van Turkije

TURKSCH ECHEC

Petrogrado, 6 Januari. (P. T. A.). — Mededeeling van den generelen staf van het leger in Kaukasie:

Tegen het eind van November is het grootste deel van het derde Turksche leger opgerukt naar de streek ten Oosten van Erzeroom, voorafgegaan door twee legerkorpsen, terwijl één korps in reserve werd gehouden bij Khassankala.

Volgens het veldtochtsplan van Enver pasja moest het derde leger volgendere wijze te werk gaan. Het negende en tiende legerkorps moesten oprukken in de richting van Olty en den vleugel van het offensief vormen, terwijl het elfde legerkorps order had zijn stellingen met alle kracht te handhaven en door strategisch vertoon de aandacht van onze troepen op zich te vestigen.

In geval de Russische troepen tot een

krachtigen aanval waren overgegaan, moest het elfde legerkorps terugtrekken in de richting van de versterkte stelling Erzeroom en daarheen de Russische troepen meelokken. Het tiende legerkorps moest in twee kolonnen oprukken, de eerste ter sterkte van een divisie, die in de richting van de Bzura gaan door het dal van de Olty-rij, de tweede, ter sterkte van twee divisies, die door het dal van de Servey-rij naar Artoost moest oprukken. Het negende legerkorps moest aanvankelijk oprukken in het gebied tusschen het tiende en elfde legerkorps.

De Russische troepen bij Olty hebben, ondanks de grootere gestrekte van den vijand, den Turkschen aanval moedig aangeslagen en hun in tegenaanval ernstige verliezen toegebracht.

Indoortwijl kwamen zij tot de ontdekking dat een sterke Turksche kolon, versterkt door de in opstand gekomen Armenische bevolking, oprukte uit de passen van Ranjournok en Jangouz-damsk in de richting van Artoost. Ons garnizoen, dat dat punt bezet hield, is na het leveren van gevechten, die 17 dagen hebben geduurd, een weinig in Oostelijke richting teruggetrokken.

Na versterkingen te hebben verkregen vielen wij op 3 Januari de Turksche strijdkrachten aan, die bij Artoost waren samengegroeid en brachten een vijand en veronimden neerlaag toe, waarbij wij zijn vaandier vermeersterden en het achtste regiment, dat deel heeft uitge-maakt van het garnizoen van Constantinopel, gevangen maakten.

In den verdere loop van den strijd oemerken wij dat sterke Russische strijdkrachten, en wel het negende en elfde legerkorps, het offensief onerna-aan in de richting van Sarykamsy. Deze beweging, welke moest worden uitgevoerd over dikbesteede bergwegen en door steile bergpassen, was vrijwel zonder trein en zonder veldgeschut onder-nomen, terwijl de Russische troepen ruim voorzien waren van oorlogsvoorraden.

De vijand had bij dezen tocht vooral gerekend op de genegenheid en de hulp van de bevolking, die tevoren door Turksche agenten was bewerkt.

Onze troepen hadden tot taak op dit front belangrijke vijandelijke strijdkrachten tot staan te brengen en een gnoegzaam sterken slagboom te vormen om het negende en tiende Turksche legerkorps te kunnen verslaan. Ondanks deze ongewone moeilijkheden, hebben onze dapperen Kaukasische troepen, ten spijt van den strengen winter en de noodzakelijkheid om te vechten in 10,000 voet hooge, sneeuwde bergpassen, hun taak schitterend vervuld, en, na de verwoede aanvallen der Turken naar de zijde van het genoemde front.

De hevige worsteling aan het hoofd-front heeft natuurlijk een verandering in de groepering van onze strijdkrachten in minder talrijke streken, waar eenige afdelingen onze grens naderden, noodig gemaakt. Wij hebben nog niet in bijzonderheden den omvang van onze oorlogsbuit kunnen vaststellen. De vervolging van den vijand wordt voortgezet.

Londen, 6 Januari. (Reuter). — Ook de "Times" zegt dat de Turken bij Sarykamsy overgingen tot krachtiger offensief, ten einde hun troepen bij Adagban en in het Oltygebied terug te kunnen trekken zonder al te zwaar verliezen. De Turken zouden na versterking van hun stellingen, een divisie voorwaarts met 3000 man kavalierie en acht kanonnen, maar een Russische aanval dwong hen met groote verliezen terug te trekken.

Te Tiflis zijn 1200 Turksche krijgsgevangenen aangekomen, waaronder Iskhan Pasja, bevelhebber van het 9e legerkorps en zijn staf; de generalsbevelhebbers der 17e, 28e en 29e divisies met staf en vele officieren.

Al de Engelsche bladen verwachten aanzienlijke politieke gevolgen van dezen slag.

Zuid-Afrika

De Burgers begeven zich in groot aantal naar de hen aangeduide plaatsen. De bevelhebbers zullen uit de Britsche en Hollandsche bevolking gekozen worden.

Twee Duitsche vliegers verschenen nogmaals boven het Engelsche kamp te Luderitzbucht (Kaapstad), waar ze bommen wierpen.

Ter Zee

DE TURKEN OP HET SCHIEREILAND SINAI

Keulen, 7 Januari. — Volgens een telegram aan de "Köln. Ztg." meldt de bijzondere berichtgever van de "Corriere della Sera" dd. 31 December uit Cairo, dat daar met beslistheid beweerd werd, dat op het schiereiland Sinai een groot treffen had plaats gevonden. Het schijnt, zegt dezelfde berichtgever, dat de opmars der Turken tegen Egypte met alle hulpmiddelen der moderne techniek wordt voorbereid. Een zijtak van den spoorweg naar Medina is reeds tot Kalaat el Nahl gereed, dat een zeer belangrijk strategisch punt is in het binnenland van Sinai.

IN DE ZWARTE ZEE

Konstantinopel, 6 Januari. (Wolff). — Mededeeling van den grooten generalen staf:

Na het onbesliste zeegevecht, dat eisteren tusschen de Russische vloot en de Turksche kruisers plaats vond, heeft de Russische vloot een Italiaansch koopvaardijship in den grond geboord, ofschoon het zijn vlag had geheschen.

DUITSCH EN ENGELSCH ZEEVERLIEZEN

De "Times" schrijft: "Het is wel verstaanbaar, dat men vergelijkingen maakt en dan blijkt het wel dat waar, toennaat en materieel in aanmerking komen, de Engelschen meer verloren hebben dan de Duitschers. Nemen we echter de ouderdom der

schepen in aanmerking, dan ziet de toestand er zoo slecht niet uit. Onder dit opzicht overtreffen de nieuwe schepen sedert het uitbreken van den oorlog met hun nieuwer en grooter geschut veruit de ouderen. En juist de oudste schepen werden slachtoffers der Duitsche torpedos. Ongelukkiglijk waren deze schepen zwaar bemand.

Het onzaggelijke verlies aan menschenlevens is gewichtiger dan het verlies aan materiaal.

Ons verlies aan manschappen is aanzienlijk grooter dan uit der Duitschers, en het zijn zulke noodlottige gevallen, die onze bemanning verzwakken en het verlies aan een schip zoo beduidend.

Een soldaat kan in een paar maanden worden opgeleid, maar het duurt jaren om een eenige zee-man te vormen. Dit dient aangemerkt te worden, daar wij niet zoo licht aanvoert, dat een vernis als dat van de "Formidabile" spoedig kan hersteld worden.

Buitenland

ENGELAND AAN AMERIKA

De Amerikaanse bladen melden, dat de verklaring van Engeland, ingevolge het protest van Amerika, als zou zinspelen op een schandaal, door de konföderatie-aanvallen aan Amerika berokkend, verfoeijd; verzuur de verklaring, dat sedert 4 December geen schepen voor Italia bestemd in Gibraltar verbleef, een algemeen teken van een noodzaak te worden.

Men beschouwt deze mededeeling als de voorganger eener overtuigende verklaring der oorlogswestie.

LEEN OORLOGSSCHEPEN DOOR 'T PANAMA-KANAAL

De gouverneur van de Panama-kanaalstreek deelde mede dat tengevoege meerere aardschavingen in de Calcutta-oorlog een doortocht van slagschepen, die de watersteaten van Alaart moeten op-luisteren, onmogelijk maakt. Dit verklaart beter dan ons bericht van gisteren, het terugroepen der dreadnoughts.

DE BEGRAFENIS VAN BRUNO GARIBALDI

Rome, 6 Januari. (Reuter). — De begrafenis van Bruno Garibaldi heeft plaats onder toeloop van een groote menigte plaats genad.

Antwoord van Garibaldi's vader aan Poincaré

Op een deelnemingstelegram van president Poincaré aan den vader van Bruno Garibaldi, in 't Franscuse leger gevallen, was het antwoord:

"Ik ben er trots op dat Bruno op het slagveld gevallen is en daarmee zijn eigenlijke levensdoel bereikte. Steeds minner was het zijn hoogste wensch in Fransch uniform voor Frankrijk zijn leven op te offeren. Ik ben ervan overtuigd dat het uur der wraak nadert en een gelukkig teumiste zoolang te hebben geleefd, dat ik den dag der wraak zal zien aanbreken!"

DUITSCHLAND VRAAGT VRIJWILLIGERS

Men meldt: Het commanda van het VIIe legerkorps in Pruisen heeft een 'nieuwe oproeping' verspreid tot dienstereming van militaire vrijwilligers van 16 jaar af.

UIT OOSTERRIJK-HONGARIJE

Weenen, 6 Januari. (Wolff). — In de gisteren gehouden jaarlijksche vergadering van de Oostenrijksche staathuishoudkundige vereeniging heeft president Freiherr von Plener verklaard, dat de oorlog het ekonomische leven in de monarchie niet zoo had getroffen als men veelal had verwacht. Het succes van de oorlogslening was een gunstig teeken voor de kapitaalcracht van het land en de werkloosheid te Weenen niet grooter dan in normalen tijd. Spreker besloot met de hoop uit te spreken, dat de groote offers, de wedergeboorte van Oostenrijk-Hongarije ten gevolge zouden hebben. (Levendige toejuichingen.)

WERKELOOSHEID IN DE VEREENIGDE STATEN

New-York, 6 Januari. (Reuter). — Burgemeester Mitchell heeft in het werkeloosheidskomitee, waarvan rechter Grey voorzitter is, gezegd, dat er 200,000 meer werklozen waren dan het vorige jaar.

UIT ENGELAND

Londen, 7 Januari. — De "Times" is ontevreden over de schaarsche inlichtingen van Kitchener in het parlement. Wat meent hij, zegt het blad nog, met de normale lijn, langs welke de rekrutering voortloopt. De "Times" toont zich teleurgesteld, dat de regering de de aanhangers van den verplichten krijgsdienst niet is bijgevalen.

De "Daily News" daarentegen verneemt zich over de afwijzing van den dienstplicht. De rekrutering neemt h. i. en bevredigend verloop. Bovendien had de proefneming met het zenden van circulaire aan hoofden van gezinnen een buitengewoon succes gehad.

De prijs van de bloem te Londen

De prijs van de bloem te Londen is nog een shilling gestegen, zoodat deze dus op 42 sh. komt te staan.

DJEMAL-PASCHA VERMOORD?

Kairo. — Men meldt dat de vroegere Turksche marine-minister Djemal-Pascha, die het leger in Syrie aanvoert en laatsten Vrijdag te Jeruzalem was aangekomen, dood in zijn woning werd aangetroffen. Waarschijnlijk geldt het hier een aanslag.

BULGAARSCHE-ROEMEENSCH VERLOVING

Het blad "Golos Moskwy" verspreidt het gerucht eener verwachte verlovings tusschen den Bulgaarschen kroonprins

Boris en de Roemeensche prinses Elisabeth. Men zou daarin een bevestiging van de beste verstandhouding tusschen de twee machtige Balkanstaten.

DE RUSSISCHE SOCIALISTEN

Keulen, 7 Januari. — Volgens een telegram aan de "Köln. Ztg." uit So-tia hebben de twee socialistische minis-ters van Frankrijk zich op verzoek van den Franschen minister-president tot de leiders der Russische socialistische partij in de rijkswetgeving met het verzoek gedurende den oorlog den strijd tegen de regering van den tsaar te sta-ken. Het antwoord van de Russische socialist schijnt niet toestemmend geweest te zijn, aangezien daarvoor niets in de pers vald is.

Volgens een bericht uit dezelfde bron is te Odessa de vernichting van de hui-zen met lantaarns verboden uit vrees, dat spionnen zich van signalen zouden kunnen bedienen.

UIT DE MARKEN

Kopenaagen, 7 Januari. (Wolff). — "Berlingske Tidende" schrijft: "In de bladen niet uerscent groote op-winding over het overvaren stenge op-reden van Engeland tegen Deutsche schepen. De gedachte de Kersdagen aangehouden stoomschepen der vereenigde stoomvaartmaatschappij, "De Kentucky", "Virginia" en "Arkansas", zijn, ofschoon de papieren van al deze schepen aan duidelekheid niets te wenschen lieten, totnogtoe niet vrijge-laten. Ook eenige andere schepen wor-den nog aangehouden, terwijl deelen van de lading in beslag zijn genomen. Deze willekeurige handelingen brengen groote schade toe aan onze scheepvaart.

DOORVOER VAN ANTWERPEN NAAR DUITSLAND LANGS NEDERLAND

In de vergadering van de Kamer van koophandel te Duisburg is medegedeeld dat de Nederlandsche regering aan den doorvoer van goederen die uit Antwerpen de water naar Duitsland verzonden zijn, geen moeilijkheden in den weg zal leggen mits de douane-formaliteiten in acht ge-nomen worden en de schepen, die voor het vervoer dienst doen, geen buitge-naakte of opgevoerde vaartuigen zijn en de lading niet uit oorlogsmaterieel, militaire voorraden of opgevoerde goede-ren goederen bestaat. Het onderzoek zal te Hansweert door de Nederlandsche ma-rine samn: met de douane-ambtenaren verricht worden.

HET DUITSCHE K-BROOD

Onder K-brood wordt thans in Duitsch-land verstaan brood dat vermengd is met bestanddeelen van aardappelen (Kartoffel-n). Van af 1 December moet, gelijk men weet, in Duitschland geen rogge-brood gebakken worden, zoo er niet ten minste 5 t.h. aardappelmeel in gemengd was. Vorden versche aardappelen in een of anderen vorm door het brooddeeg gemengd, dan moet daarvan ten minste 20 t. h. worden gebruikt. Is er meer dan 2

Interview met volksvertegenwoordiger Van der Velde

In de "Daily Chronicle" geeft Beir verslag van een gesprek met Vandervelde, den socialistischen Belgischen volksvertegenwoordiger, dat hij heeft gehad. Beir is jaren lang Londensch correspondent van de "Forwards" geweest. Daarna heeft hij in het Duitschen een geschiedenis geschreven van het socialisme in Engeland. Een Engelsch werk heeft het zoo goed en zoo volledig gedaan, zegt de redactie van de "Daily Chronicle".

Vandervelde antwoordde op de vraag, welken invloed de oorlog op het socialisme zou hebben: "Wat België betreft, ben ik zeker dat wij vooruit zullen gaan. De krachtige verdediging, die onze arbeiders en socialistischen hebben geleverd, heeft veel wat vooroordeel tegen het socialisme ontwapend. Zelfs de conservatieve Belgen hebben ingezien, dat socialisme geen verraad betekent. Ik heb in de loop der jaren onze soldaten toegesproken en hen aangespoord hun plicht te doen, als socialist en als burger beide, als strijders voor ons rechtvaardigheid en nationale vrijheid. Indien de oorlog het nationalisme knakt, zal een van de hinderpalen op den weg van den socialistischen vooruitgang zijn opgeruimd."

60.000 Belgische rekruten

De "A.A." Sépie, het officieel orgaan der Belgische regering in Le Havre, meldt dat, aangezien de Belgische Kamers niet kunnen samenkomen om den staat van 1915 aan te nemen, er een koninklijk besluit werd uitgevaardigd waardoor den minister wordt veroorloofd de grondslag der uitgaven en inkomsten voor 1915 op basis van het afgeloopen jaar vast te stellen. Het tekort zal door een leening gecoekt worden.

Volgens het zelfde blad, heeft de lichte van 1914 aan het Belgisch leger 30,000 man opgeleverd, waarvan 25,000 Vlamingen, aangezien de bezetting van het Waalse gebied de opkomst der Vlaalen belemmerde.

De klas van 1914 wordt nu verder in Honfleur en Rouen opgeleid.

Binnen een maand zullen de kampen van Rouen en Honfleur weer ledig zijn, opdat alle Belgen, tusschen 18 en 30 jaar, die nu in Frankrijk of Engeland vertoeven en de wapens kunnen dragen, onmiddellijk aldaar de militaire opleiding zouden kunnen genieten. Dat zou nogmaals ongeveer 30,000 man voor het Belgisch leger opleveren.

Engelsche bluf

De Engelsche bladen — de "Daily Chronicle" van Dinsdag o. a. — bevatten "het eerste volledig verhaal", dat luit. Hewlett, in Engeland teruggekeerd, van zijn vliegavontuur heeft gegeven. Het is een lang verhaal, dat hij heeft gedaan aan een verslaggever van de Press Association. Het merkwaardige van dit verhaal is, dat er niets in voorkomt van bommen die hij op een Zeppe-lijnloos heeft geworpen, en van bommen die hij op een groot Duitsch oorlogsschip heeft geworpen en een rook-zuil dien hij van dat blikbaar getroffen schip zag opstijgen, — al dewelke bijzonderheden men o. a. kan lezen in het bewuste verslag van den correspondent van de D. C., die te Ijmuiden luit. Hewlett heeft gesproken te hebben. Sterker, in dat "eerste volledig verhaal", in Engeland uit den mond van luit. Hewlett opgetekend, staat: "dat ik geen enkele bom heb kunnen werpen, komt van den mist." Hij heeft dus geen enkele bom geworpen!

In het hooge luchtruim

De "Norddeutsche Allgem. Zeitung" bevat een uittreksel uit den brief van een Duitschen vlieger, die op een verkenningstocht een tweegevecht met een vijandelijk vlieger moest leveren.

Het duel was op 200 meters afstand begonnen. Het had misschien 10 seconden geduurd, toen de vijandelijke eendekker op eens schommelde, omsloeg en viel. De Duitsche waarnemer had den vijandelijke vlieger getroffen. Vijf minuten later vloegen wij over onze eigen menschen heen. Toen wij aan onze standplaats aankwamen, wilde ik opgewekt uit mijn vliegtuig springen en mijn waarnemer hartelijk de hand drukken, want hij had mij het leven gered. Maar wat was dat? Mijn beste vriend, mijn waarnemer, lag stil op zijn zitplaats... dood.

Uit Brugge

Sluis, 7 Januari (Part.) — Zoveen sprak ik een heer, die in Brugge woont en als vluchteling in Sluis verblijft. Hij had verlof gevraagd en gekregen van den Duitschen commandant om zich te overtuigen van den toestand van zijn woning. Met de motorboot van vier uur was hij er gisterenavond door het Kanaal heengegaan, onder militair geleide. Hij vond de benedenverdieping door officieren, de bovenverdieping door soldaten bewoond. Diefstal of opzettelijke vernieling constateerde hij niet. Echter de loopers waren gehavend door de soldaten, die op hun met pennen beslagen laarzen de trap op een neer gingen. Als souvenir werd den eigenaar een foto van zijn salon aangeboden, waar een kleine kerstboom voor de Duitsche bewoners had gebrand. "Weinachten 1914", schreef een der officieren er achter.

Het verzoek van den eigenaar om zijn schoondouders, die naast hem wonen, te bezoeken, werd aanvankelijk afgeslagen. Later kreeg hij verlof om er te gaan eten, mits in gezelschap van een Duitschen wacht. 's Nachts werd hij weer onder geleide teruggebracht. Zijn huis ligt buiten de stad Brugge. Van hoe het daar toegaat had hij niets kunnen hooren of zien.

In het naburige Vlaamsche dorp Mideldburg heerschte groote verslagenheid, omdat vrijwel alle voorraden levensmiddelen, paarden en vee werden opgeëischt.

Brief van een Antwerpsch Ambulancier

Zuydcoote, 14 Dec. 1914.
Beste ouders!

Eindelijk ben ik uit den roes der koorts. Ik heb den geest weder vrij. Wat doet het me goed iets over u te weten, nieuws waarna ik zoo lang smachtte! Eindelijk nieuws, wanneer ik alle hoop opgegeven had! Ge vraagt naar mijn welzijn? Ja, 't was bewogen. 't Was een strijd, niet om 't bestaan, maar een gewelddig strijd, tusschen wanhoop en een ijdel hoop.

In Antwerpen heb ik mijn plicht gedaan. Ik wilde nog eens naar huis rijden, maar keerde na dat drie stralen uit mijn voorste wiel weggeschoten waren.

's Avonds lieste ik naar Holland, waar een busstel stoor onder eene telen, in de buskamer een arme familie, mij tot bedruue. Bij 't krukken van den dag, verder over Vlissingen, waar ik de meeste verplegerssters der ambulance-Dierentuin aanroef (gevlucht den dag voor het bombardement).

Van Vlissingen naar Oostende. Hier weigerde men ons eten te geven. Hulp van wege het koude kruis werd ons afgezegd; eene houten bank diende tot ligesterde.

's Morgens verder op, naar Frankrijk. Helaas! aan de grens moest ik terug voor een konsulair paspoort.

Terug in Oostende, greep mij de hongerkroes aan; ik was uitgeput. Antwerpen leidden mij naar de boot voor Londen. Daar had ik te eten en te drinken. Daar bij vreemden, zag ik genegenheid; men juichte toe. De Koude-Kruis-aan vooruit! Ik werd bij eene burgerstam-geplaatst, waar ik enkele dagen goed verbleef. Ik kon gelukkig mijn dank betuigen met een paar oes nuzzes, welke juist net gasthuis-varianten na, te verplegen aan eene operatieve eenheid. Ik werd ontvangen bij den onder-konsul en kreeg sulaan naam als goed massieur, daar ik een onzer soldaten het gebruik zijner beenen terug wist te geven.

Wat een aangenaam verblijf!

Doch daar kwam een stuk! Frankrijk vroeg ziekenverplegers, België vroeg vrijwilligers. Legenen beneeden de 30 jaar, niet vrijwillig aangegeven, zouden opgeschikt worden.

Ik gaf mij dus aan als vrijwilliger-ambulancier. Weer enkele dagen van ontberingen, plankenslapen en dies meer. Ik kwam te Calais. Daar zegde men dat de korpsen ambulanciers oertalig waren, zoowel voor Frankrijk als voor België. Gelukkig had ik de voorzorg genomen de punten op de "i" te zetten; ik verorak mijn kontrakt en vond, met behulp van het leger, mijne eerste ambulance, die van M. De B., in Calais terug en werd er met open armen ontvangen! Hugo U. en Benoit waren op den slag mijne vrienden, zonder De B. te rekenen.

Wat een levendige eerste week; te goed! Doch we moesten hooger op, die-der bij het front, in een Fransch gasthuis, waar mangel was aan goelend personeel: het sanatorium van Zuydcoote, eeu-ig in zijn aard, grootsch, een dorp in uitgestrektheid, waar thans 500 gewonden, 1500 koortslidders en 1000 teringlijders verzorgd worden, zou onzen nieuwen woon zijn. We zouden een heerenleven hebben, we zouden onze zieken te verzorgen hebben, goed eten en tutti quanti. Alosteloos wilden we wel werken, mits zulke voorwaarden. Helaas! de werkelijkheid was gansch anders. Zieken verplegen, ja, maar benevens dagtaak ook wachtwach, zonder dagrust! In plaats van vrijheid, opgesloten achter een ijzeren grille, met 4 uurtjes uitgang alle 14 dagen! Als eten, te grof om door de verens te laten vreten, tot ik zelf het Bestuur verplichtte (tijdens eene afwezigheid van M. De B.) het feit vast te stellen en ik, in naam van allen, verbetering zocht. (Natuurlijk, de bazen hebben het altijd goed.)

Veel werk, vraagt ge? Ja, zeer veel. Droevig werk ook: voor heden alleen ligen er 12 doden in het huisje. Vreeselijke wonden, tetanowonden, met bunnen onuitstaanbaren stank, schedelbreuken... alles.

't Is zoo wreed een man te zien weeten, 't is zoo wreed hem te hooren roepen op zijne moeder! Toch over 't algemeen is de Fransche gewonde soldaat veel lastiger dan de Belgische: weinig goed tegen het lijden, kinderachtig, benevens vleischend en... onbesleefd, on-dankbaar!

Stelt ge u eene wacht voor? Donker is de nacht buiten; het phosphorlicht der paren welke zich als witte mantels over het strand uitspreiden, geeft een tooverachtige indruk; versterkend is het felle licht der "phares", de zoeklichten der oorlogsschepen en het meer om meer verrijdend gebulder der kanonnen. Achter, de groote zaal, flauw verlicht, met hare venijnige beddenrijen, waar d'een neens d'ander, de gewonden sluimeren of snorren, of woenen, of kermen, of huilen! Soms volledige stilte, niets dan kanongesulder en 't ruischen der baren... Soms een straal der maan, die meer licht werpt in de zaal, waar menschen lijden! Och kom! 't geeft me moed. Voor de behandeling jegens ons, zeg ik tegen ieder die 't hooren wil, dat ik, als 't petit Belg, zooveel waard ben als wie ook der grootste mogendheid!

Graaf de Limnander, van het gidsen-regiment, is genezen en bevindt zich in de Panne.

H.

HOE VER STAAT HET MET DEN OORLOG?? — Wie zich daarvan een juist denkbeeld wil geven, raadplege de reusschtige kaart van heel het oorlogstoonel, vergroot volgens de laatste Andrees Atlas 1914, tentoongesteld in het Grand Café Sportif, 2, Kammenstraat, Antwerpen. (hoek Reyndersstraat).

Brief van een Britsch officier

Een Britsch officier, die heeft deelgenomen aan de krijgsoperaties tegen Tsinglan, vertelt in een brief naar huis niet een en ander over zijn bevindingen. Hij schrijft o. m.:

"Ik ben zoo juist teruggekomen van een inspectie-reis op het slagveld. In den nacht van den 1den November waren de Japansche gemisten er in geslaagd loopgraven aan te leggen tot vlak bij de reolines en de grada-versperingen te vernielen. Daarop bestormden zij de linker-rechterflank, terwijl wij het centrum hielden, en kwamen er door. De Japansche artillerie wierp granaten in het front in het opbrukken van de Japanners was zoo snel, dat ongetwijfeld velen hunner door het eigen geschut zijn gedood.

Ook de Duitsche kanonnen wierpen granaten, maar de Duitsche infanterie werd zoo tel nagezet, dat de voorwaart-sche beweging der Japanners door kon gaan. Om acht uur waren de toren, die den vijl terug lagen, genomen en was de Duitsche vlag hergehaald.

Naar het schijnt, is de aide-de-camp van den gouverneur, die geourende den aanval, ontrekts 7 uur 's morgens, langs aan weg naar buiten kwam met een witte vlag, door een granaat gedood. Maar dat was "bad luck" en kon niet verholpen worden. Ik verwacht nu dat gij te eener tijd er een groot vernauw over zullen hooren, hoe de Japanners op de witte vlag hebben geschoten.

Het slagveld bood onmiddellijk daarna een verbazingwekkenden aanblik. Het zou een vertooning van een slagveld voor de cinematografie hebben kunnen zijn. De Japanners hadden zware verliezen geleden, hetgeen ook niet anders te verwachten was bij een zoo belangrijke actie, waarbij duizenden machinegeweren in het spel waren en overal de granaten sprongen.

De compagnie voor de redoute n. 2 had van haar 250 man er nog 87 over. Het totaal aantal verliezen gedurende den nacht moet zoowat 1500 à 2000 man hebben beloopt. Vijf verloren van ons bataljon 71 man, hetgeen niet veel is, wanneer men in aanmerking neemt, dat wij vier weken lang onafgebroken onder granaatvuur zijn geweest. Slechts twee officieren zijn, zeer licht gekwetst, en verder nog drie officieren van het Sikh-regiment.

Petre, een van de officieren die aan het gevecht van den 5den had deelgenomen, onkwam op wonderbaarlijke wijze. Hij kreeg een kogel door zijn overjas, uniform, vest en hemd, die hem enkel even den rug schramde. Een paar avonden vroeger stonden die officieren toevallig met elkaar te praten bij een loopgraaf, toen 1 meter van hen af een granaat insloeg. Gelukkig ontplofte die niet, doch schoot zij met een plof den zachten grond in.

Er bestaat geen twijfel, of wij zijn, over het geheel genomen, buitengewoon gelukkig geweest. Er zijn Duitschers krijgsgevangen genomen; zij zullen morgen of overmorgen naar Japan worden opgezonden.

Ik moet zeggen, dat zij goed worden behandeld. Zij moeten binnen een zekere ruimte blijven, en zij zijn ontwapend; maar men staat toe dat zij, schijnbaar onder geleide, rondloopen."

VERKOOPERS VOOR MECHELEN EN OMSTREKEN

Verkoopers die zich met den verkoop van ons blad in Mechelen en omstreken willen gelasten, worden verzocht zich te wenden tot onze depothouder Em. EEMANS, Adegheestraat, 1, Mechelen.

Burgelijkestand van Antwerpen

Overlijdens van 7 Januari 1915.

Mannelijk geslacht: E. De Ruyter, markeerder, 71 j., wed. van S. Naessens, van M. Ruys, echtg. van C. Lair, Vleminckxveld, 5. — N. Klink, mijnwerker, 39 j., echtg. van M. Ventat, te Dampremy. — A. Villez, sigaar-maker, 52 jaar, echtg. van L. Blyant, Lge Batterijstr., 49. — C. De Laet, dokwerker, 58 jaar, echtg. van A. Verhelst, Kloosterstr., 59. — D. Welvis, z. b., 75 j., wed. van J. Van Opstal en van M. Van Loock, Van Schonobekestr., 54. — P. Van den Branden, faktuur in bieren, 29 j., echtg. van J. Timmermans, Stijfsestr., 45. — 2 kinderen beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: 2 kinderen beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Mann. geslacht: 8; vrouw. gesl.: 2. Totaal: 10.

Geboorten: Mann. geslacht: 7; vrouw. gesl.: 4. Totaal: 11.

Overlijdens van 8 Januari 1915

Mannelijk geslacht: F. Berger, 75 jaar, wed. van J. Vencosen, echtg. van J. Janssens, Van Noortstraat, 21. — V. Van der Heggen, herbergier, 58 jaar, wed. van A. Hoste, echtg. van A. Laurent, Statiestraat, 40. — A. Van den Bosch, stoelmaker, 67 jaar, echtg. van I. Spoor, Albert Grisarstraat, 48. — J. Lux, tolbeambte, 36 jaar, echtg. van M. Tombal, Marnixstraat, 47. — A. Plumot, dokwerker, 67 jaar, wed. van J. De Munter, van M. De Schrijver en van A. Scheeren, Rijke Beukelaersstr., 22. — 3 kinderen beneden de 7 jaar; 3 doodgeboren.

Vrouwelijk geslacht: L. Serverius, z. b., 78 j., wed. van F. Sofferie en van J. De Vos, Hollandschestr. — P. Eggermont, 56 j., echtg. van M. Michielsens, Damburgestr., 214. — J. Buffel, 18 j., Limburgstr., 80.

2 kinderen beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Mannelijk geslacht, 11; vrouwelijk geslacht, 5. Totaal: 16.

Geboorten: Mannelijk geslacht, 5; vrouwelijk geslacht, 7. Totaal: 12.

Stadsnieuws

ANTWERPSCH KOMITEIT VOOR HULP. — Het Antwerpsch Komiteit voor Hulp heeft de volgende giften ontvangen:

4e storting van het stedelijk onderwijzend personeel fr. 3240. — Volksbrouwerij "Help U Zelve" door tusschenkomst van M. Soeten or. 50.

Voor den verkoop van "De Vlaamsche Gazet—Laatste Nieuws" te Brussel, wende men zich tot den heer Charles CARDONA, 216, rue blaes.

Goede verkoopters kunnen zich aldaar aanbieden en kunnen er tevens ons blad, aan af 6 uren 's morgens, bekomen.

Vakschool van den "Coiffeurskring". — We vernemen dat de Coiffeurs-school hare kursussen herneemt, in de meisjes-oelenschool, Hoeland, 43, op maandag 11 Januari.

De lessen worden gegeven den Maandag en Donderdag, van iedere week, van 4 tot 6 ure namiddag (Belgische tijd).

De koiffeursbeoefenden kunnen zich doen inschrijven bij den heer Horians, 4, Hoeland, te beginnen van heden tot maandag 11 Januari, ofwel op deze datum in voormeld schoollokaal, van 4 tot 6 ure namiddag (Belgische tijd).

De koiffeursbeoefenden, die zouden wenschen hun bekwaamheids-examen af te leggen, zijn gehouden deze kursussen te volgen.

In de GELAGZAAL van 't VLAAMSCH OPERA kan men een gezelligen namiddag doorbrengen.

Mutualiteit "Zorgen voor Morgen", Krug 5, Kipdorpstr., 22. — De laatste storting van 't afgeloopen jaar 1914 zal plaats hebben op Zondag 10 Januari, ten 10 ure voormiddag (Belgisch uur) in het gewone lokaal.

HOTEL WAGNER, J. Cassiers. — Restaurant. Goede spijzen en dranken, prachtige kamers, Kunstlei, 1.

Pensioenkas "De Jonge Vlamingen". — Het Bestuur der afdeling Pensioenkas verwittigt de leden dat zij hunne gewone wekelijkse storting kunnen herbeginnen van Zondag 10 Januari e.k., in het lokaal "Het Anker", Kleine Markt, 5, van 11 tot 12 ure (Belgische tijd).

BASS TAVERN, DE KEYSERLEI, 56. Gekend voor de beste Moka.

Liefdadigheid. — De gekende machtige liberale maatschappij "Koninklijke Harmonie Apollon", van Berchem, wenscht aan al hare leden en eereleden een gelukkig Nieuwjaar en storte de som van 50 franken ten voordeele van het menschevriend werk "Het kind van den soldaat".

We zetten alle maatschappijen aan dit edel voorbeeld na te volgen.

In het CAFE ANSELMO. Constant Van Weddingen, Anselmostraat, 2 drinkt men het beste gerstenbier.

Liberaal Jongensgenootschap, 8e wijk. — Zondag 10 dezer, heeft voor de kinderen een reussichtige uitdeeling plaats van Kerstmis- en Nieuwjaarsgeschenken, in de meisjesschool der Verschansingstraat.

Het is vooral te danken aan de volgende firma's: Bakkerij Help U Zelve, Chocolaterie Baron, Patisserie P. Van de Laer, Chocolaterie P. Gevers en Co, Papierhandel A. H. Lamont en Chocolaterie Mourisse, dat den kinderen zulke prachtige giften zullen kunnen gedaan worden.

Het Bestuur is verzocht om 3 1/2 ure (Belgische tijd), in de school aanwezig te zijn.

RHEINGAU, Café-Restaurant. Aug. Bodeker, Meir, 1. Goede eetmalen en dranken.

In het Cafè DE SOLSLEUTEL, bij Piet-Uydens-Campo, Jeruzalemstraat, 31, vindt men de beste dranken en likeuren.

Kring der Westvlamingen, Van Straelenstraat, 6. — De leden worden verzocht de algemeene vergadering bij te wonen, op Zondag 10 Januari, om 5 ure namiddag. De Bestuurleden komen om 4 ure bijeen.

In beslag genomen. — Donderdag rond 5 1/2 uren, heeft de politie op n. 16 van het Kattendijkdok, een wagen met 6000 kilos gerst in beslag genomen. De koopwaar was uit den lichter "Arthur" gestolen.

De storm. — Door den hevigen storm van Donderdagnacht is op de Schelde eene Rijkjas tegen de brug van Burght gebotst. Er werd groote schade aangericht, het wrakhout dreef Vrijdag voorbij de stad.

Vraagt Heden aan al onze verkoopters den GEILLUSTREERDEN ALMANAK Het Lacherke voor 1915

Versierd met ongeveer 500 plaatjes aan 10 Centiemen

De inhoud is even belangwekkend als aangenaam: De Klachten van den Portier; Een angstvolle Luchtreis; De Kluchtige Smokkelaar; Vastenaavondpret; Ik ben tot vrouwen geschikt; De Reis rond de Wereld in éénen Nacht; De Wonderbare Kapstok; De Nabootser; Nieuwjaarswee, enz., enz.

Wie zich eenige genoeglijke uren wil verschaffen mag niet nalaten onze ALMANAK te koopen. De prijs is in het bereik van ieders beurs 10 CENTIEMEN

Sport Echo

Orgaan aller sporten. Voor den duur van den oorlog opgenomen in de «VLAAMSCH GAZET»

Het Sportjaar 1914

1^e vervolg

Herinnert ge 't u nog, Antwerpsche voetballmakers, welk een officiële partij de eerste Zondag van 't jaar '14 ons bracht: de derby 11 'k Zie nog die juizenden van menschen naar 't voetbal veld, naar 't kiel toe-liejen, naar het kame Beerschot-plein, met zijn prachtige instelling, die thans zoo'n ontzaglijke schuade licht door den oorlog. Antwerp en Beerschot moesten weer tusschen de krijtlijnen.

Terwijl de rood-witten volledig optraden, verving Beerschot Jacobs door den ouden en toch taalen Clayton, en moest op 't eind nog van den bynde missen, de sympathieke linksbuiten, die zich bij een wonderbare loop langs het lijntje ongelukkig een voetpees verrok. 3-1 was de uitslag in Antwerps voordeel, alhoewel Beerschot in 1913-1914 een zijner schitterendste, Antwerp een zijner ontooneelendste 1ste divisie-seizoen beleeiden.

Zes van de twee-en-twintig dapperen, die ons toen het hoogste sportgevoel lieten smaken, strijden thans voor vorst en vaderland. Hierens en Huysmans (deze laatste verliet eerst tijdens het bombardement van Antwerpen het militair gasthuis om zijn regiment te vervolgen) van Beerschot; Bosmans, Wertz, van Aleeen en Augustus van Antwerp, zullen ginds in de loopgraven wel eens aan die boeendige partij terugdenken. Of we hun heil en gezondheid toewenschen, die voorbeeldige sportbeoefenaars, of we bewondering gevoelen voor hun edel streven!

Parijs schijnt allengskens weer van den scarik der Augustusdagen, toen de Duitschers reeds de nbel in 't oog kregen, bekomen. 't Normaal leven schijnt er teruggekeerd. En toch ontbreekt den Parijzenaar een zijner geliekoosde uitspanningen: de prachtige koersen in de wintervelodroom.

't Vorig jaar, op dezen tijd, stond dit sportpaleis in rep en roer; immers voor 12 Januari was het vertrek aangekondigd der eerste Parijsche zesdaagden-koers, die weida tot het triomfantelijkste spektakel van heel de schitterende wereldstad zou groeopen zijn. 't Was al goud wat de... premie-klok sloeg. Kotschids en andere miljoen-koninkgen verketen een heilzamen gouden premieregen.

Van Houwaert-Vanbever en Van de Velde-De Pauw waren de twee Belgische deelnemende paren; bij de drie dagen hield de jonge Belgische snelkampioen het uit; dan moest Van Houwaert met zijn oude tegenstrever van Bordeaux-Parijs, Louis Trousselier paar vormen en kranig hielden de twee kilometer-vreters het uit. Van de Velde-De Pauw slopten aan het 19ste uur. Met 10 koppels nog eindigde ze samen en na een verworde eindprint gaf de uitslag:

1. Hourlier-Comès, overleden, 4215 km. 05.

2. Goulet-Crenda, die kortelings te New-York zegevierde, op 1 wiellente.

Belgische Soldaten krijgsgevangen in Duitschland.

33e Lijst

Aerts Jules, 4e lanciers, Quiévrain. Assignoy Ernest, wielrijder, Antwerpen. Bruyere Aug., grenadier, Eschen. Bertiaux Jan, 3e jag. te voet, De Panne. Borrenans Jules, 14e linie, Oostacker. Balland Celest., vervoer, Triville (Fr.) Bagesse Gustaaf, wielrijder, Heyst. Bergen Jules, wielrijder, Neder-over-Humb. Brackman Frans, 3e jag. te voet, Aalst. Craumen Felix, 4e jag. te paard, Leuven. Cleeren Albert, clairon, 4e linie, Marcinelle. Clays Aug., grenadier, Sivry. Coulon Karel, grenadier, Verviers. De Vriendt Henri, grenad., Brussel. De Vriene-Wille, artillerie, Gent. Delapinette Valère, 2e linie, Molenbeek. Delviche Art., serg., 2e linie, Oostende. De Laet Auguste, 11e linie, Ardoye. Dechaene Albert, 4e jag. te paard, Leuven. De Clercq Louis, 4e jag. te paard, Leuven. De Clercq Edm., 4e lanciers, Antwerpen. Delmotte René, 9e linie, Antwerpen. Gysen Gustave, artillerie, St-Joost-ten-Noode. Gijns Henri, 4e linie, Gent. Hoels Jules, genie, Hoegaerde. Hoebeke Jan, vervoer, Brussel. Hoeckx Louis, korps., 7e linie, Antwerpen. Heyns Frans, vervoer, Linkebeke. Haybrechts Leon, 1e jag. te voet, Brussel. Heynen Jan, wielrijder, Brussel. Janssens Leander, artillerie, Brugge. Jarvel Marnix, artillerie, Tongeren. Kesler Pieter, 4e linie, Audenaerde. Lasseel Aug., 4e lanciers, Gent. Lagache Gaston, 3e jag. te voet, Wilrijk. Lallemand Arthur, 4e lanciers, Elsene. Lelong Jos., 4e lanciers, Ukkel. Lemaitre Jos., 4e lanciers, Gent. Liétard Isidor, 11e linie, Puers. Libau Pieter, portor., 9e linie, Antwerpen. Maertens Alex., 9e linie, Calloo. Magnus Victor, 7e linie, Antwerpen. Meyers Alois, 7e linie, Antwerpen. Moussian Frans, grenadier, Antwerpen. Maheu Aug., genie, Brugge. Moysen Jos., serg.-maj., 4e linie, Brussel. Meersmans W., 1e j. te p., Dendermonde. Mertens Joris, 1e jagers te paard, Mechelen. Moorthamers Fr., 7e linie, Mechelen. Mariouet Louis, 3e jag. te voet, Haecht. Poirier Henri, 14e linie 3/4, Antwerpen. Phirion Jos., 9e linie, Etterbeek.

3. Perchicot-Egg. 4. Verri-Crupe landt. 5. Cottrel-Wirth. 6. Ruit-Lorenz. 7. Oliveri-Lapize. 8. Pontan-Petit Breton, overleden. 9. Engel-Berthet. 10. Rogier-Moran. 11. op 't ronden. Van Houwaert-Trousselier, overleden.

Even bleef mijn pen stil bij de namen Comès, Petit Breton, Trousselier. En levendig komt me de treurige postkaart voor oogen, door sportvrienden te Parijs uitgegeven, en waarop ik de welgekende beelden der kampioenen in rouw-cirkel bemerkte: zij vielen reeds een neidendood!

Vóór een jaar was het al jubel in de Parijsche sport- en tooneelwereld, van welke laatste Comès en Trousselier familie grootendeels deelmaakten, en die toen neerlijk geteest hebben, de zegen hunner idolen. Thans treurt diezelfde familie, die zelfde vrienden-schaar.

En enkel der duizenden dramas, die we den oorlog... danken!

't Vorig jaar jubel en leven; thans rouw en dood!

(Wordt vervolgd). H. S.

LAWN-TENNIS

De Deutsche kampioen Frätzhelm

De Deutsche kampioen Frätzhelm die tijdens zijn terugkeer uit Amerika, waar hij aan de lawn-tennis wedstrijd om de Davis-senai medekampje, door de Engelschen werd aangehouden en die thans te Gibraltar vertoert, schreef aan zijne moeder te Straburg (Elzas):

"Het doet me pijn te moeten zeggen, dat ons leven hier al te rustig, al te geregeld is. De eenige zaak, die we bespreken is de vraag, hoelang 't nog dueren zal, we zijn met meer dan vijftig officieren samen en kampen in tenten, gescheiden van onderofficieren en manschappen in een klein hof binnen grote muren. Daar we weigerden ons eerewoord te geven, worden we tweemaal per dag ver weg van de stad gevoerd op rotsen, die steil in de zee neerdalen, dit voor onze lichamelijke oefening. Daar hebben we een wonderschoon uitzicht op de Moorsche en Spaansche kusten. Twee maal per week voert men ons naar de baai om te zwemmen. We doen zoo vele lichamelijke oefening als mogelijk is, om niet al te dik noch te lui te worden, maar tennis of een ander sport kan hier niet worden beoefend. We hebben een kleine bibliotheek gevormd van de boeken, die we in bezit hadden. 's Avonds lezen we de "Gibraltar Gazette" voor, maar andere bladen krijgen we niet. Daarna spelen we schack of kaart, en dan 't bed in tot 's morgens 8 uur."

ATHLETIEK

Dood van Schibilski

De beroemde Berlijnsche kampioen-worstelaar Schibilski, van de Berlijnsche vereeniging Jakob Koch, vond den dood op het Oostelijk front. Hij stond bekend als een der beste internationale lichtgewicht-worstelaars. In 1914 won hij te Berlijn het wereldkampioenschap; in 1912 het Europeesch kampioenschap te Dresden. Hij diende als landweerman en stierf midden December, denzelfden dag dat hij moest bevorderd worden.

ATHLETIEK

Dood van Schibilski

De beroemde Berlijnsche kampioen-worstelaar Schibilski, van de Berlijnsche vereeniging Jakob Koch, vond den dood op het Oostelijk front. Hij stond bekend als een der beste internationale lichtgewicht-worstelaars. In 1914 won hij te Berlijn het wereldkampioenschap; in 1912 het Europeesch kampioenschap te Dresden. Hij diende als landweerman en stierf midden December, denzelfden dag dat hij moest bevorderd worden.

ATHLETIEK

Dood van Schibilski

De beroemde Berlijnsche kampioen-worstelaar Schibilski, van de Berlijnsche vereeniging Jakob Koch, vond den dood op het Oostelijk front. Hij stond bekend als een der beste internationale lichtgewicht-worstelaars. In 1914 won hij te Berlijn het wereldkampioenschap; in 1912 het Europeesch kampioenschap te Dresden. Hij diende als landweerman en stierf midden December, denzelfden dag dat hij moest bevorderd worden.

ATHLETIEK

D

De Keuninck Henri, Dampremy.
D'handshatter Rugeen, Warvicq.
Decamp Adolf, Zonningen.
Derville Victor, Profondeville.
Declercq Jos., Rijsel (Frankrijk).
Degrief Jaak, Anderlecht.
Dubois Leon, Henri-Chapelle.
Dehoux Henri, Requinies-Noord (Frankr.).
De Nayer Auguste, Anderlecht.
Debauche Jos., Forchies-la-Marche.
Desoeter Prosper, Anderlecht.
Elissen Cornelis, Antwerpen.
Empet Fernand, Ruysbroeck.
Foucart Jan Baptiste, Lessem.
Fauville Henri, Chénée.
Fonteyne Oscar, Brugge.
Geysen Frans, sergeant, Brugge.
Guignat Antoon, Perwiaz.
Gallant Emiel, Rebaix.
Grouwels Willem, Schaerbeek.
Geens Alexandre, Antwerpen.
Hembaix Armand, Montignies-le-Tilleul.
Hendelinx Ernest, Etterbeek.
Hermic, Alfons, Wyngene-Thielt.
Jeanard Leon, Godarville.
Jennaux Leon, Nijvel.
Kennis Ferdinand, Kathelijne-Waver.
Kermis Jan Baptiste, Auderghem.
Le Poivre Jan Baptiste, Lessem.
Lorand Jan, Pironchamps.
Livemont Georges, Marchienne-au-Pont.
Lebier Jules, Marchienne-Est.
Lienard Gaspard, Oisquerq.
Lemaire Julien, Ellemelle.
Lessaie Armand, Ellemelle.
Leeman Georges, Tebe-Thuis.
Lessaie Leon, Beaurain.
Le Mahieu Désiré, Cruyseke-Waes.
Lerincx Frans, Lembeek.
Lhote Constant, Grez-Doiceau.
Lecomte Gustaf, Viesville.
Magis Leon, corporaal, Elsem.
Mathurin Damace, Gosselies.
Motte Ernest, Haine-St-Pierre.
Marchal André, Luik.
Meunier Theophil, Gentbrugge.
Mordant Edmond, Gilly.
Nilette Antoon, sergeant, Pont-à-Celles.
Nicolay Adrien, corporaal, Namen.
Nachtergaal Georges, Binche.
Nackerebroeck Hector, Nederzwalm.
Neyt Arthur, Gent.
Parmentier Achille, Ansegem.
Pavais Leon, Baulers.
Quinet Emiel, Montignies-le-Tilleul.
Ruelle Edmond, Florennes.
Rigo Arthur, Gouy-lez-Piéton.
Rombaut Alois, Moerbeke-Waes.
Rackebusch Leopold, Waton.
Rigaux Justelien, Nederbrakel.
Radermakers Laurent, Ellemelle.
Reals Jos., Borgerhout.

Schepens Achille, Montignies-le-Tilleul.
Segaert Louis, Couillet.
Schoeters Frans, Antwerpen.
Scheers Antoon, Haren.
Simaeys Oscar, Thielt.
Stevens Karel, Fontaine-l'Évêque.
Thibo Achille, Lembergen.
Van der Gracht Pieter, sergeant, Bornhem.
Vanderwalle Jules, corporaal, Châtelain.
Vermeulen Achille, Munte-bij-Gent.
Verfaillie Alfons, Hoeylaert.
Van Ael Jos., Antwerpen.
Van der Moeren Jaak, Antwerpen.
Van den Daele Cyrille, Melle.
Van Besbeek Eugene, Nieuwenhove.
Verly Arthur, Gouy-lez-Piéton.
Van Rompaye Noël, Melle.
Van de Putte Octave, clairon, Ledebeg.
Van Leerberghe Gustave, Hulste.
Vanpraag Jos., Brussel.
Vermeulen Petrus, St-Niklaas.
Vandendaele René, Louis-Marie-Renaix.
Vanderveelde Jos., Hoboken.
Verhove Henri, Kalker.
Van Leemputten Jan, Antwerpen.
Wels Jan, Bressoux.
Waliez Henri, Bonsecours.
Wiazne Jos., Bouffoulx.

Verhoeven Alfred, artill., Gent.
Verbeeren Louis, artill., Grembergen.
Van den Troos Pieter, artill., Londerzeel.
Vrancken Victor, artill., Langdorp.
Vandevondel Louis, artill., Puers.
Van Gorp Auguste, artill., Turnhout.
Verbruyne Frederik, artill., Wevelgem.
Van Haeke Richard, artill., Deynze.
Van Brunel Auguste, artill., Hingene.
Vannoot Leon, artill., Heusden.
Van der Elst Henri, artill., Woluwe.
Van Dooren Willem, artill., Oud-Turnhout.
Van Hal Jules, artill., Beerbeek.
Van Lint Oscar, artill., Lokeren.
Van Meenen Hector, artill., Ingelmonster.
Van Rompaye Pieter, artill., Keerbergen.
Vercautere Auguste, artill., Temseke.
Vervaeke Leopold, artill., Oostcamp.
Van Gysegem Casimir, artill., Hofstade.
Van Straeten Laurent, artill., Herk-St-Lamb.
Vandouenaerde Adolf, artill., Ravenghem.
Vervaeke Ernest, artill., Desselghem.
Van Keer Clement, artill., Lebbeke.
Vanzeebroeck Louis, artill., Duffel.
Van Cauteren Jan, artill., Remseke.
Van Belle Frans, artill., Raesrode.
Van de Velde Leonard, artill., Nazareth.
Vindevoel Gentil, artill., Deynze.
Vernoullen Aimé, artill., Ninove.
Van Bijnder Julien, artill., Cruybeke.
Van den Bekout Frans, artill., Melsele-Waes.
Vandervecken Jos., artill., Vracene-Waes.
Van Limbergen Florent, artill., Wiekevorst.
Van de Vijver Eduard, artill., Zwijndrecht.
Van Mark Auguste, artill., St-Niklaas.
Van Binst Louis, artill., St-Gilles-Brussel.
Willems Pieter, artill., St-Jans-Molenbeek.
Wijting Clement, artill., Clazien.
Wierincx Fernand, artill., Kessel-Loo.
Walciers Emiel, artill., Vlesbeek.
Waterschoot Theophil, artill., Grembergen.
Wanthier Jan, artill., Tintag-Warnach.
Wauthion Oscar, wachtm., Mognelet.
Willems Emiel Ben., wachtm., Brussel.
Zimmerman Jules, brigadier, Cerfontaine.

DE GOEYSE
Fabriek van
MASSIEVE MEUBELN
22. BREDERODESTRAAT. 22
Depot in de PALEISSTRAAT. 116
Alle soorten van Beddegoed
Gelast zich ook met alle Reparatiën
Verzorgde inpakking
van Meubelen voor de Verzending
Antwerpen-Brussel
EN VICE-VERSA
VERVOER VAN REIZIGERS
met de stoombooten der Naaml. Scheepvaart-Mij
L'UNION
Duur der reis ongeveer 5 uren
Prijs van de reis 5 fr. per persoon.
PASPOORT VERPLICHTEND
DAGELIJSKE VERREKENEN
om 10 1/2 uren (naar van des Toren)
Inscheping aan de Petrol-richtingen,
elkduint van tram n. 13.
BUFFET AAN BOORD
De Maatschappij gelast zich inlichting met
de reisgevoeren aan huis te doen afhalen.
Voor verdere inlichtingen zich te wenden
tot de
Maatschappij «L'UNION»
36, VLAAMSHE KAAI, 1, QUAI DES MATÉRIAUX
ANTWERPEN.
BRUSSEL.
CIGAREN EN CIGARETTEN
FIJNE DRANKEN EN LIKEUREN
Piet UYDENS-CAMPO
IN DE SOLSLEUTEL
ESTAMINET
JESUSSTRAAT, 31, ANTWERPEN
VERZENDINGEN
Firma: Alex. SMYERS & C°
BELIARDSTRAAT, 3
GELAST ZICH MET
alle soorten van Vervoer
aan overeen te komen prijzen

Waterorganen,
Blaas, Nieren
De behandeling van .Dokter
Charlus geneest alle inflammatiën
en ziekten der waterorganen, uit-
loopingen, steen, lendenpijn, witte
verliczen, troebele, brandende of
pijlijke waters.
SPOEDIGE GENEZING
zelfs in de ergste gevallen
PRIJS: 4,00 FRANK
De waters der zieken zullen in
ons laboratorium KOSTELOOS
onderzocht worden.
ZUID-VOLKSAPOTHEEK
126. BREDERODESTRAAT. 126
ANTWERPEN
Bakkerij Halp U Zelve
In den winkel der Volksstraat, 10
verkoop men het smakelijkste brood,
spekulatie, amandolbrood, pistolets, al
tergelvooien en klein gebak
Herbergiers
De brouwerij HELP U ZELVE
voert voortdurend aan allen, hare fijne
bieren, aan bijzonder voordelige voor-
waarden.
De bestellingen worden aangenomen.
40, VOLKSTRAAT, 40.
Bieren van 16 tot 24 fr. de ton van
gevaarborgden inhoud, met wedergaat
van 10 t. h.
HET HUIS
Le Chauffage Central
De Wilde-Selleslagers & Co, bericht de kulan-
ten dat, zijnde de beschieting, de burelen
gelegen Solviusstraat, 40, totaal vernield
zijn. De bestellingen kunnen gedaan worden
in het tijdelijke bureau, bij M. VERWYEN
HANDELSREI, 115.
BERICHT
De liefhebbers van goed vleesch,
kunnen in de goed gekende beenhou-
werij, Rouaansche kaai, 3, nabij het
loodswezen, eerste kwaliteit vleesch
bekomen, niet duurder dan aan het
Slachthuis.
De percent-bons van 1914 zullen
einde Januari uitbetaald worden.
E. MICHEL & C°
ROUAANSCH KAAI, 3.

VROUWEN
De Remedie van Dr Carlos
is wonderbaar tegen onregelme., achter-
en wegblijvende maandstonden. Prijs
10 fr. 1/2 doos fr. 5,50 tegen postbon.
Zuidvolksapothek, 126, Brederode-
straat, Antwerpen. 21
Bericht
Het is van dringend belang voor personen
die schade geleden hebben door beschieting,
oploffing, brand, diefstal, enz., eenen staat
van verlies te laten opmaken door den be-
voegden gepatenteerde .Dokter.
Jos. A. CLAASSENS
Ingenieur, Bouwmeester-Schatte.
DAMBERGEGESTRAAT, 15, ANTWERPEN.
tot het bekomen van gebeurlijke schadever-
goeding. — Voordeligste voorwaarden.
N. B. — Inlichtingen betreffende alle soorten
verzekeringen worden kosteloos geneven
John P. BEST & C°
Groote aankomst
van
BESTE ANTHRACIETEN
en grove 12 vette
HUISKOLEN BRIKETTEN
EN MACHIENKOLEN
36-37 Groenplaats.
Goedkoopste lectuur voor
onze Lezers.
18 verschillende prachtige geillustreerde en
gekleurde albums, elk van 120 bladzijden, met
ongeveer 1000 plaatjes, aan den geringen
prijs van 30 CENTIEMEN PER ALBUM.
No 1, 2, 3 en 4: Album van Het Menne-
kensblad.
No 1, 2, 3 en 4: Het Boek der Groote
Avonturen.
No 1 en 2: Album van Het Lacherke.
Al deze Albums zijn te bekomen bij de
verkoopers van ons blad.
Voor alle bestellingen in het groot, wen-
den zich Nationalestraat, 154.
Alb. Van Not.
AANNEMER VAN BOUWWERKEN
gelast zich met herstellen van
huizen, schoren, enz. 20
CUPERUSSKAT, 16

Roman-bijvoegsel der Vlaamsche Gazet

DE ELLENDIGEN.
DOOR
Victor HUGO
KORT OVERZICHT DER VORIGE
GEDEELTEN
Reeds 1815 noemde men hem die Bisschop
te Digne was, Monseigneur Bienvenu, ter wille
van zijne weldadigheid. Inderdaad, zelden kon
men een meer gewetensvol priester aanhef-
fen: hij besteedde bijna zijn gansche ver-
mogen aan goede werken.
Een der eerste dagen van Oktober kwam
een voetreiziger te Digne aan, die door de
bewoners met het grootste wantrouwen werd
nagekeken. Niet licht zou men iemand van
ellendiger voorkomen hebben kunnen ont-
moeten. Hij was van middelbare grootte,
gezet en fers, en in de kracht zijns levens.
Hij kon zes- of acht en veertig jaar oud zijn.
Hij droeg een versleten broek, die aan de
eene knie geheel kaal was, aan de andere
een gat vertoonde; een ouden, gehavenden
kiel, waarvan een der ellebogen met een stuk
groen laken gelapt en met bindgaren saam-
getrokken was; op den rug een soldaten-
ransel; in de hand een dikke, knoestigen
stok; zijn voeten waren zonder kousen, zijn
schoenen met spijkers beslagen. Deze man
moest wel den heelen dag gelopen hebben;
want hij scheen zeer vermoeid. Hij klopte
aan, eerst in eene goede herberg, daarna in
een kroeg, maar overal waar hij kwam wel-
gerde men hem wegens zijn ongunstig uit-
zicht, niettegenstaande hij wilde betalen.
Reeds had hij in het dorp meer dan twee
uren rondgelopen. Overal waar hij voorbij-
kwam wees men hem met den vinger; kin-
deren wierpen hem met steenen. Deemoedig
stompeelde hij verder zonder omzien. Het
werd hoe langer hoe donkerder. Nogmaals
klopte hij aan eene werkmanswoning aan, en
smeeke deemoedig om een nachverblijf, al
was het in een stal. — Een gewerschoot kunt
ge krijgen, gaf men hem voor antwoord, en
de deur werd voor zijn neus dichtgeslagen.
't Kon omstreeks acht uur in den avond
zijn geweest. Wilt hij de straten niet kende
begon hij weer op goed vallen 't uit zijne
wandeling. Zoo kwam hij aan de Prefectuur,
vervolgens aan het Seminarie. Toen hij aan
het plein der hoofdkerk kwam, hief hij tegen
de kerk dreigend de vuist op.
Uitgeput van vermoeienis en geen hoop
meer hebbende strekte hij zich eindelijk op
de steenen uit. Een oude vrouw kwam juist
uit de kerk. Zij zag dezen man in het donker
liggen.
— Wat doet ge hier, vriend? vroeg zij.
— Op ruwen toon antwoordde hij:
— Gij ziet immers dat ik mij te slapen leg.
— Op deze bank? hernam zij.
— Gedurende negentien jaren heb ik op

een houten bed geslapen, zei de man. nu heb
ik er een van steen.
— Waarom gaat ge niet naar de herberg?
— Wilt ik geen geld heb.
— Helaas, zei mevrouw R., ik heb slechts
vier stuivers in mijn beurs.
— Schenk ze mij!
6° VERVOLG
De man nam de vier stuivers. Me-
vrouw R. hernam: — «Voor dit we-
nige kunt ge in een herberg niet slapen.
Hebt ge 't reeds beproeft? Ge kunt on-
mogelijk den nacht zoo doorbrengen. Ge
hebt ongetwijfeld honger en zijt koud.
Men had u uit menschevriendheid moe-
ten huisvesten.»
«Ik heb overal aangeklopt.»
«En?»
«Men heeft mij overal weggejaagd.»
«De goede vrouw» legde haar hand
op den arm van den man en wees hem
aan de andere zijde van het plein een
laag huis, naast het bisschoppelijk pa-
leis.
«Gij zegt, dat ge overal hebt aange-
klopt?»
«Ja.»
«Hebt ge daar aangeklopt?»
«Neen.»
«Klop daar dan aan.»
ZESDE HOOFDSTUK
Voorzichtigheid ga met wijsheid gepaard
Op dien avond was de bisschop van
Digne, na zijn gewone wandeling door
de stad, tamelijk lang in zijn kamer ge-
bleven. Hij hield zich met een groot
werk over de «Plichten» bezig, dat
helaas niet voltooid is.
Des avonds te acht uren was hij nog
werzaam, en schreef tamelijk lastig op
kleine blaadjes, met een groot poenge-
slagen boek op de knieën, als Magloire,
naar gewoonlijk, binnentrad om het zil-
verwerk uit het kastje bij het bed te ne-
men. Een oogenblik daarna sloeg de bis-
schop, bevredigende dat de tafel gedekt
was en zijn zuster hem misschien wacht-
te, het boek dicht, stond op en trad de
eetkamer binnen.
Deze eetkamer was een langwerpige
vertrek met een schoorsteen, met een
deur aan de straat (zoals gezegd is), en
een raam, dat in den tuin uitzag.
Magloire was met het dekken der tafel
bezigt. Ondertusschen sprak zij met me-
juffrouw Baptistine.
Op de tafel stond een lamp; de tafel
zelve stond bij den schoorsteen. Een
goed vuur brandde in den haard.
Toen de bisschop binnentrad, sprak
Magloire met eenige levendigheid tot
meijuffrouw over een zaak, die haar ge-
duldig bezigheid en waaraan de bisschop

reeds gewoon was, namelijk over de
klink der voordeur.
Het schijnt, dat Magloire, die eenige
benoedigdheden voor het avondeten was
gaan kopen, op verschillende plaatsen
't een en ander had hooren verhalen van
een verdachten landlooper en spitsboef,
die in de stad was gekomen en er zich
moest ophouden, zoodat degenen, die
dien nacht laat op straat waren, gevaar
konden loopen. Dat de politie buitendien
in zeer slechten staat was, aangezien
mijnheer de prefect en mijnheer de
maire geen vrienden waren en elkander
in ongezelligheid trachtten te brengen
door onaanname te toonen te doen
plaats hebben. De voorzichtige burgers
moesten dus zelve voor de politie zor-
gen en zich beschermen; zij moesten
zorgvuldig alles sluiten en grendelen,
«bovenal de voordeuren.»
Magloire drukte op deze laatste wo-
den; maar de bisschop kwam uit zijn ka-
mer, waar het tamelijk koud was ge-
weest, nam plaats aan den haard, warm-
de zich en dacht aan andere zaken. Hij
lette dus niet op 't geen Magloire ge-
zegd had. Zij herhaalde het. Nu waagde
het meijuffrouw Baptistine, die Magloire
welgevallig wilde zijn, zonder haar broe-
der te mishagen, bedeesd te vragen:
«Hooft ge, lieve broeder, wat Ma-
gloire zegt?»
«Ik heb er niets van gehoord», ant-
woordde de bisschop. Hij draaide zijn
stoel ten halve om, legde zijn beide han-
den op de knieën, en zijn goedgehartig,
vriendelijk gelaat, dat door het vuur be-
schonen werd, naar de oude diensmaagd
keerende vroeg hij:
«Nu, wat is er? Wat is er? Worden
wij door eenig groot gevaar bedreigd?»
Toen verhaalde Magloire haar geheele
geschiedenis, onwillekeurig met eenige
overdrijving. Een heiden, een schooier,
een soort van gevaarlijke bedelaar zou
in de stad zijn! Hij was bij Jacquin La-
barre geweest om er te logeeren, maar
deze had hem niet willen opnemen. Men
had hem de voorstad Gassendi zien in-
komen en tegen den avond de straten
zijn doorkruisen. Een roover en moor-
denaar met een verschrikkelijk gezicht.
«Waarlijk?» zei de bisschop.
Deze vraag moedigde Magloire aan
om voort te gaan, en scheen aan te du-
den dat de bisschop niet volkomen ge-
rust was; derhalve voer zij zegerieverd
voort:
«Ja, Monseigneur; 't is zoals ik zeg.
Er gebeurt van nacht zekerlijk een on-
geluk in de stad. Iedereen zegt het. En
daarbij is de politie heel slecht (nuttige
herinnering). In een bergstreek te wo-
nen en niet eens des nachts lantaarns op
de straat te hebben! Zoo men uitgaat,
is 't donker als in een oven! Ik zeg u,
Monseigneur, en meijuffrouw zegt het
ook...»
«Ik!» viel de zuster de spreekster in
de rede, «ik zeg niets. Zoals mijn broe-

der doet is 't mij wel.»
Magloire vervolgde, als ware er geen
tegenspraak geschied:
«Wij zeiden dat dit huis volstrekt
niet veilig is, dat, zoo Monseigneur het
veroorlooft, ik Paulin Musebois, den
smid, zal gaan zeggen, dat hij de gren-
dels weder aan de deur moet maken; zij
zijn er nog, 't is in een oogenblik ge-
daan. Ik zeg u, Monseigneur, dat wij
grensels moeten hebben, al ware het al-
leen voor dezen nacht; want niets is ver-
schrikkelijker, dan een deur, die met
een van buiten geopend kan worden
door den eersten den besten, en Monsei-
gneur heeft de gewoonte ieder maar bin-
nen te laten, al is 't ook midden in den
nacht; lieve hemel, men behoeft niet
eens verlof te vragen...»
Op dit oogenblik werd juist vrij hard
aan de deur geklopt.
«Binnen», riep de bisschop.
De deur werd, met drift, wijd ge-
opend, als door iemand die evenzeer
kracht als stoutmoedigheid bezit.
Een man trad binnen.
Wij kennen hem reeds. 't Is de voet-
reiziger, dien wij straks een nachtver-
blijf hebben zien zoeken.
Hij trad binnen, naderde een schrede,
en bleef staan, de deur achter zich open
latende. Hij had den ransel op den rug,
zijn stok in de hand, een uitdrukking
van ruwheid, vermetelheid, vermoed-
heid en drift in de oogen. Het schijnsel
van het vuur verlichtte hem. Hij was
afschuwelijk. 't Was een onaangename
verschijning.
Meijuffrouw Baptistine keerde zich
om, zag den man die binnentrad en richte
zich, verschrikt, half op, doch wend-
de weder langzaam haar hoofd naar den
haard, zag haar broeder aan, en haar
gelaat werd weder volkomen kalm en
onbezorgd.
Magloire had zelfs de kracht niet een
kreet te uiten. Zij stond met open mond
te beven.
De bisschop vestigde een rustigen blik
op den man. Toen hij den mond opende,
waarschijnlijk om den binnengetredene
te vragen wat hij begeerde, legde de man
beide handen over elkander op zijn stok,
zag beurtelings den grijsaard en de
vrouwen aan, en zeide luid, zonder te
wachten tot de bisschop sprak:
«Hoor! ik heet Jean Valjean. Ik ben
een galeiboei. Ik heb negentien jaren in
't bagno doorgebracht. Sinds vier dagen
ben ik ontslagen en op weg naar Pon-
tardier, de plaats mijner bestemming.
Sinds vier dagen ben ik van Toulon
weg. Vandaag heb ik twaalf uren te voet
afgelegd. Toen ik vanavond in de stad
kwam, ging ik naar een herberg, waar
men mij afwees, uit hoofde van mijn geel
paspoort, dat ik aan 't Stadhuis had ver-
toond. Ik moest dit. Toen ging ik naar
een andere herberg. Daar zeide men tot
mij: «Ga heen!» Niemand wilde met
mij te doen hebben. Ik ging naar de ge-

vangenis, de portier wilde mij de deur
niet openen. Ik kroop in een honden-
hok. De hond beet en verjoeg mij, als
ware hij een mensch geweest. Hij scheen
te weten, wie ik was. Toen ging ik naar
het veld, om onder den blooten hemel te
slapen. Er was geen ster te zien. Ik
meende, dat het zou regenen en er geen
goede God was om den regen tegen te
houden; ik keerde dus naar de stad te-
rug om er een schuilplaats te zoeken.
Ginds op het plein wilde ik op een steen-
nen bank gaan slapen, toen een goede
vrouw mij uw huis wees en zeide: «klop
daar aan!» Ik heb geklopt. Wat is 't
hier? Is 't hier een herberg? Ik heb
geld, mijn opgespaard loon. Honderd
negen francs, vijftien sous, die ik in
bagno door mijn arbeid in negentien ja-
ren verdiend heb. Ik wil betalen. Wat
kan 't mij schelen? Ik heb geld. Ik ben
zeer vermoeid; — twaalf uren loopens,
ik heb grooten honger. Mag ik blijven?»
«Magloire», zei de bisschop, «dek
voor nog een persoon.»
De man deed drie schreden en nader-
de de lamp, die op de tafel stond.
«Spreek», zeide hij, als hadde hij 't
niet begrepen. «Hebt ge mij verstaan?»
Ik ben een galeiboei, een tuchteling. Ik
kom van de galeien. Hij haalde een
groot geel papier uit zijn zak, dat hij
opensloeg. «Hier is mijn paspoort,
ziet ge, 't is geel. Dit dient om mij overal
te doen weggan, waar ik kom. Wilt
ge 't lezen? Ik kan lezen; ik heb 't in 't
bagno geleerd. Er is een school voor
hen, die leeren willen. Zie, wat men in
het paspoort gezet heeft: «Jean Val-
jean, ontslagen galeiboei, geboren te...»
Dat staat er. Iedereen heeft mij uitge-
worpen. Wilt gij mij ontvangen? Is dit
een herberg? Wilt ge mij te eten en een
nachverblijf geven? hebt ge een stal?»
«Magloire», zei de bisschop, «leg
schoone lakens op het bed in de alkooi.»
Wij hebben reeds gezegd van welken
aard de gehoorzaamheid der beide vrou-
wen was.
Magloire ging om het bevel te vol-
voeren.
De bisschop zeide nu tot den man:
«Ga zitten, mijn vriend, en warm u.
Wij gaan terstond aan den maaltijd,
terwijl ge eet zal men uw bed gereed
maken.»
Nu begreep de man volkomen. De uit-
drukking van zijn gelaat, tot hiertoe
somer en hard, gaf verbaazing, twijfel,
blijdschap, een onbeschrijfelijk gevoel
te kennen. Hij stotterde als een waan-
zinnige!
«Hoe? wat? inderdaad? Gij houdt
mij? gij verjaagt mij niet? een galei-
boei! gij noemt mij «mijn vriend!»
Gij snauwt mij niet af: weg hand!

zoals men mij steeds doet. Ik meende,
dat ge mij wel zoudt weggan. Daarom
zeide ik dadelijk wie ik ben. O, de goede
vrouw, die mij hierheen heeft gegaan!
Ik zal eten! Een bed met matrassen en
lakens! zoals iedereen heeft! een bed!
Sedert negentien jaren heb ik op geen
bed geslapen! Gij meent immers dat ik
mag blijven? Gij zijt brave lieden. Ik
heb trouwens geld, en zal goed betalen.
Vergeving, mijnheer de herbergier, hoe
heet ge? ik zal betalen wat ge vraagt.
Ge zijt een braaf man. Ge zijt herber-
gier, niet waar?»
«Ik ben een priester, die hier woont»,
zei de bisschop.
«Een priester!» herhaalde de man.
«Ha, zoo, een waardig priester! Dus
vordert ge geen geld van mijn? de pas-
toor, niet waar? de pastoor van de
grote kerk? Kijk, 't is waar, hoe dom,
ik had uw kaje nog niet gezien!»
Dus sprekende had hij zijn ransel en
stok in een hoek gelegd, zijn paspoort
in den zak gestoken en was gaan zitten.
Meijuffrouw Baptistine zag hem met
deelneming aan. Hij hernam:
«Ge zitt menschevriend, mijnheer de
pastoor, ge veracht mij niet. Een goed
priester is iets zeer goeds. Ik behoef u
dus niet te betalen?»
«Neen», zei de bisschop, «behoud
uw geld. Hoeveel hebt ge? Hebt ge mij
niet gezegd: «Honderd negen francs?»
«En vijftien sous», voegde de man
er bij.
«Honderd negen francs vijftien sous.
Hoeveel tijd hebt ge noodig gehad, om
dat geld te verdienen?»
«Negentien jaren.»
«Negentien jaren!» herhaalde de
bisschop met een diepen zucht.
De man voer voort: — «Ik heb al
mijn geld nog. In vier dagen heb ik
slechts vijf-en-twintig sous uitgegeven,
welke ik verdiend heb met het afladen
van wagens te Grasse. Wilt ge een ge-
telijke zijt, zal ik u zeggen, dat wij in
het bagno een aalmoezenier hadden. En
eenmaal heb ik ook een bisschop gezien.
Een Monseigneur, zoals men hem
noemt. 't Was de bisschop de la Majorie
van Marseille. 't Is de pastoor, die bo-
ven de pastoors is. Vergeving, ge weet
het beter; ik druk mij misschien niet
goed uit, maar die dingen zijn voor mij
te hoog. — Ge begrijpt, voor onze soort.
— Hij deed midden in het bagno de mis,
en hij had een spits ding van goud op
het hoofd. Het glinsterde in de middag-
zon. Wij stonden aan drie zijden in 't
geld, tegenover ons de geladen kanon-
nen met brande lont. Wij konden niet
goed zien. Hij sprak, maar hij was te
ver en wij konden hem niet verstaan.
Dat is nu een bisschop.»
Terwijl hij sprak, had de bisschop de
deur gesloten, die wijd open was ge-
bleven.
(Wordt vervolgd.)